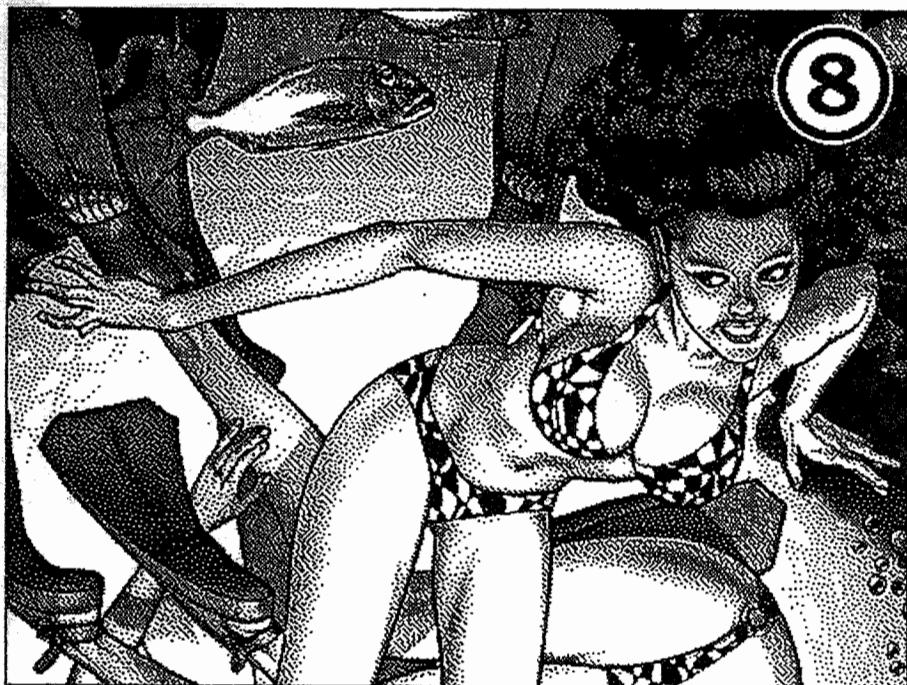

Casopis pro uživatele počítačů Commodore 64/128

● Zpracováno na počítači Commodore 64 programem GeoPublish ●

Klub C64/128 GRDCH

SPLASH! - Časopis pro uživatele počítače Commodore 64/128

Vydavatel a distributor

Klub uživatelů C64/128 ARDAN, Pod Vrchem 2889, Mělník 276 01,
tel: 0206/626567, e-mail: ARDAN@VTK.CZ
ARDAN PowerBBS: 0206/671501 (ANSI,POWER,B,N,I)

Šéfredaktor

Marek Václavík, tř. 1. máje 1621, Hranice 753 01
e-mail: VACLAVIK.SA4@LILIPET.ZCU.CZ

Internet SPLASH! On-line

<HTTP://www.pef.zcu.cz/lili/vaclavik.sa4/splash/splash.htm>
<HTTP://www.vsb.cz/~g94401/splash/splash.htm>

Redaktoři a přispěvatelé

Marek Lesák (MAC, e-mail: MAREKLESAK.HGF@VSB.CZ),
Josef Prokeš (Joe), Rudolf Sebánek (Ruda RS), Lukáš Sebánek
(Lucass), Karel Polášek (K.P.), Jiří Fiša (Stoovie of Fikas),
Miroslav Bureš.

Splash! vzniká na této konfiguraci

Commodore 64 II, SuperCPU 64, disk drive 1541 II, disk drive 1581,
REU 1750, myš 135I, operační systém GEOS v2.0

Rozsah časopisu

32 stran + 1 disketa 5,25 DD

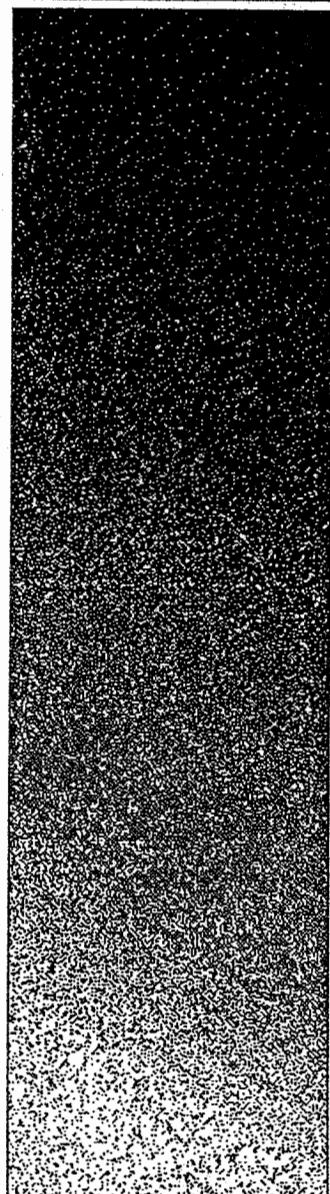
Cena a předplatné časopisu

Cena jednoho čísla včetně diskety: 70,- Kč. Celoroční předplatné
(4 čísla): 240,- Kč (v ceně předplatného je započteno i poštovné).
Předplatné je nutno uhradit složenkou typu „C“ (žlutá) na
adresu vydavatele.

Máte-li zájem o kvalitní software (hry, užitkové programy,
GEOS a jiné), literaturu, nebo hardware pro Commodore 64/128,
případně o předplatné časopisu Splash!, pište na adresu našeho
klubu (na požádání vám zašleme souhrnný katalog zboží):

Klub uživatelů C64/128 ARDAN
Pod Vrchem 2889
276 01 Mělník

Šéfredaktor si vyhrazuje právo na jazykovou úpravu příspěvků. Ze obsahu
a původnosti článků odpovídají autoři. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Slovo úvodem...

To, co hýbe dnešním počítacovým světem, je nový a stále výkonnější hardware. Tahle evoluce (ať už to může někomu připadat nadsazené) zasáhla také nás, vlastníky Commodore 64.

Díky americké firmě Creative Micro Designs jsme mohli znamenat jejich geniální SuperCPU, díky Splash! jste se pak o něm mohli dovedět více informací. A tím se dostavám k jádru pudla, neboť k tomu, co je pro toto osmé číslo aktuální.

Do dnešního čísla jsme pro vás totiž připravili opravdu cenné informace z první ruky - článek o testech akcelerátoru SuperCPU 64 v různých oblastech práce s C64 (GEOS, pakování, BASIC, grafika, ...).

Stodvacetosmičkaři dnes určitě zaplessají, neboť nadílka článků o programech pro C128 je skutečně bohatá. Všechny programy, které jsou v tomto čísle popisovány, najdete rovněž na Splash! disku uvnitř časopisu.

Ovšem není mým cílem se zde rozepisovat o dalších článcích tohoto čísla, spíše bych chtěl upozornit na změny a novinky v našem klubu. Hlavní změnou je **zdražení časopisu**, které se bude týkat ročníku 1997, tedy od čísla 9. Z důvodu avizovaného zdražení poštovného, jsme bohužel nutni zvědout cenu za jedno číslo na 70,- Kč. Pro předplatitele celého ročníku však platí sleva, tedy 240,- za celý ročník (což odpovídá ceně 60,- Kč za 1 číslo časopisu; informace o předplatném najdete v tirázi na 2. straně). Za to se vám budeme snažit podávat ještě čerstvější informace, kvalitnější služby a lákavější zboží. To můžete posoudit již dnes, v Nabídce novinek (na zadní dvoustraně). Karta pro připojení harddisku k C64, rozšíření RAM disku na 1 MB či nový software (GEOS, hry, utility, atd.), to jsou jen některé z mnoha žavých novinek, které si lze u nás objednat.

V tomto čísle nenajdete rubriku Dopisy čtenářů, protože kvůli zdržení vydání 7. i tohoto 8. čísla jsme zatím nedostali žádné vaše dopisy a reakce, což je pochopitelné. A pokud nejsou dopisy, nemohou být ani odpovědi na ně. Takže pište, posílejte náměty, čekáme na ně.

No a co vás čeká v příštím čísle? Článek o disketové jednotce FD 2000 od CMD, informace o připojení harddisku k C64/128, další spousta herních recenzí, možná se již dočkáte i prvních dojmů z nového českého operačního systému OS OKNA 64.

Takže se mějte fajn, tešíme se na vás v dalším, již třetím ročníku.

S pozdravem váš šéfredaktor

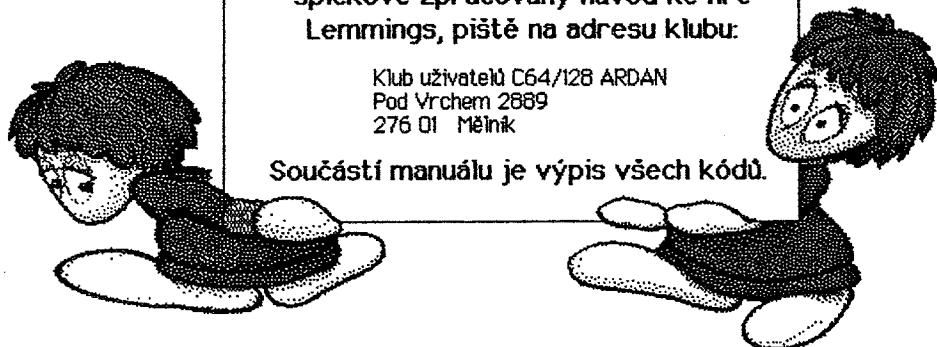
Obsah:

Slovo úvodem...	3
Obsah	4
Splash!-disk č.8	5
Commodore 64DX	6
BASIC - tipy a triky	8
SuperCPU 64 - testy	9
Programy pro C128	12
Víte, že...	14
geoDOS 64 v1.6 (preview)	15
Přehled ovládání: GeoPublish v1.0	16
FormPrint 1.5	19
Herní úvodník	20
Rigor - preview	20
Face Off	21
Bombel	22
Ikkiuchi	22
Pang!	23
Muzzy Zoophyte	24
Locomotion	25
Castle Master	26
KLASIKA: Zorro	26
Zoro (návod ke hře)	27
Zákysník aneb Hráči sobě	28
Novinky v nabídce klubu	30

Máte-li zájem o podrobný, graficky
špičkově zpracovaný návod ke hře
Lemmings, piště na adresu klubu:

Klub uživatelů C64/128 ARDAN
Pod Vrchem 2889
276 01 Mělník

Součástí manuálu je výpis všech kódů.

Splash! - disk č.8

Na dnešním Splash!-disku najdete především spoustu drobných, ale užitečných programků pro C128, které pocházejí z dílny Brněnského Commodore klubu. Jelikož je software pro C128 poměrně málo a je o něj veliký zájem, můžou se všechni 128-káři těšit i příště na množství dalších programů podobného druhu. Dnes vám rovněž nabízíme nový grafický editor pro SuperHires Interlace mód včetně několika ukázk, nechybí ani gamesky pro spízněné pařany (preview vesmírné střílečky Rigor) a další z užitečných programů pro GEOS.

Out of Color - tento originální grafický editor vám jistě splní vaše „dlouholeté přání“ a sice kreslit na C64 obrázky v jemném rozlišení a k tomu všemu navíc používat pestřejší barevnou paletu, než standardních 16 barev (až 136 možných odstínů!!!). Ano, jde o speciální grafický mód zvaný SuperHires Interlace. Lze ovšem využívat i neblikavý SuperHires, s 16-ti barvami (opět v jemném rozlišení). Obrázek může mít šířku 96 pixelů a výšku plných 200 pixelů. V tomto režimu se už dají konat skutečné divy, což můžete posoudit podle přiložených ukázkových obrázků.

Gfx converter - pomocí tohoto konverzního programu lze přenášet obrázky ze sedmi starších graf. formátů do formátu SHR nebo SHI. (což jsou režimy používané ve výše uvedeném editoru). Zajímavou je také možnost konverze PCX (formát z PC, použitelných je pouze 16 barev), kdy, zvolíte výřez z původního obrázku o rozměru 96x200 bodů a ten se pak zkonzertuje do 16-ti odstínů v interlace režimu.

OOC gfx linker - tímto programem vytvoříte z obrázku spustitelný soubor (stačí jej pak jen natáhnout do počítače a zadat příkaz RUN).

Displayer.PRG - toto je zobrazovací rutina. Bude vám užitečná, budete-li ji chtít využít v některém svém programu či demu.

Dragon'U/LTH.SHR - první ukázka, obrázek ve formátu SuperHires.

Palm-Beach.SHI - toto je opět ukázka možností OOC, tentokrát v interlace módu.

The Girl/SYSTOLE - a takto vypadá obrázek zlinkovaný utilitu OOC gfx linker. Jen dodám, že obrázek jsem zkonzertoval z původního 256-barevného SVGA obrázku (PCX), po následném zmenšení a redukcí barev mi vyšel tento výsledek. Solidní, že? Autorem originální kresby je moravský grafik, který si říká Systole.

Programy pro C128 - pod tímto označením vám dnes přinášíme Screen Saver 128, Mouse 128 demo, Texthardcopy, Tigercat C128, Dataset Play, Analog Time 128 a 2MHz na C64/128. Podrobnější popis najdete přímo uvnitř dnešního čísla.

Zorro - klasika na poli adventure her. Dnešní číslo časopisu je tak trochu zvláštní, protože společně s recenzí na tuto hru a vlastní hrou na disku vám přinášíme i návod na Zorra.

Rigor preview - hrátková demoverze střílečky recenzované v dnešním Splashi. Po nahrání tohoto souboru otočte disketu, na celé B-straně se nachází zbytek této hry.

FormPrint 1.5 - GEOS-utilita k tisku vzkazů, štítků, adres atd. Více však na straně 20.

SWITCHER - tento rezidentní program pro GEOS vyžaduje 1 volný RAM bank v REU, umožní vám rychlé přepínání mezi aplikacemi, bez návratu do DeskTopu.

ScraPeek 2.2 - a ještě jeden program pro GEOS. Jde o autoexec-soubor, lze jej tedy zařadit na GEOS boot-disk. Při bootování GEOSu se na obrazovce objeví obrázek (Photo Scrap), který máte na své boot-disketě. Program lze ovšem spustit také jako klasickou aplikaci. V tom případě pak zobrazuje Photo Scrap nebo Photo Album ze zvolené diskety.

Katalog AUDIO-CD - seznam hudebních CDček, které si můžete objednat. Vytvořeno v editoru Digital Talk.

COMMODORE 64DX

Je docela možné, že vám označení počítače v názvu nic neříká, většina z vás však zcela jistě ožije, řeknu-li, že to je pracovní označení firmy CBM pro legendární C65, stroj, jenž jako jediný může být právem nazýván osmibitovou Amigou.

Pokračovatele veleúspěšného C64 chtěla firma Commodore uvést na trh asi v roce 1990, projekt však byl zastaven. Důvodem byla jednak cena (vzhledem k předpokládanému vývoji na trhu „vícebitových“ počítačů), jednak údajně obavy, že ohromné množství programů maximálně využívajících grafických možností C64 bude nekompatibilní s novým grafickým čipem VIC-III použitým v C65. Velká škoda, neboť dnes by pravděpodobně většině z nás tránil na stole malý počítač s pamětí rovnající se kapacitě PC, skvělou grafikou a velmi, velmi dobrým jazykem BASIC. C65 nebyl nikdy uveden do výroby, po krachu CBM však některé firmy (jako Grapevine) odkoupily exempláře nulté série. Kolik jich bylo, niktovi neví, odhad se různí - prý 20, 50, 300 nebo 1000 (údaj z německého zdroje). Ještě v roce 1994 bylo možno C65 koupit za 998,- DM v Německu. Podívejme se tedy blíže na něco, o čem si většina z nás nechává pravidelně pouze zdát:

- * kompaktní jednotka, podobající se C64-II nebo C128, běžové barvy, o rozměrech 18x8 palců
- * procesor typ CSG65CEO2, běžící pod taktem 3.54 MHz
- * RAM 128KB, rozšiřitelná až na 8MB!!!
- * ROM 128KB, která obsahuje systémy C65 (v1.0.0), C64 (v2.2) a DOS
- * nový grafický čip CSG4567, podporující všechny grafické módy C64, ale kromě nich také nový textový mód 80x25 znaků (s atributy blikání, „tučnosti“ a podtržení) a nová grafická rozlišení (horizontálně 32O, 64O a 128O, vertikálně 200 i 400 bodů, některá prokládaně - interlaced) s bitplánovou grafikou (2, 4 či 8 bitplánů), všechny tyto

módy samozřejmě umožňují používat klasické sprajty

- * kromě standardních 16 barev je zde také nová programovatelná paleta 256-ti barev (pro každou základní barvu 16 stupňů jasu)
- * nový SID-čip, vlastně 2 čipy v jednom, umožňuje totiž stereo
- * obvod DAT (Display Address Translator) sloužící k přístupu do obrazové paměti, DMA-blitter, podpora genlocku
- * zabudovaná disketová jednotka 3.5" DS DD pracující s formátem jednotky 1581
- * 13 konektorů, všechny z C64 (kromě datasetového), port pro zásuvné moduly má díky většímu množství pinů jiné rozměry, je nutno zhotovit redukci
- * konektor mini-DIN pro připojení vysokorychlostní disku, jednotky typu A1011 (mimo ní jsou připojiteLNé i DD 1541, 1571 a 1581 provozovatelné ve všech módech, tedy fast, slow, burst)
- * RAM expansion port pro externí paměť, tato paměť není jen obyčejná REU, je přístupná i pro DMA a video-obvody
- * kvalitní klávesnice obsahující 77 kláves; horní řada zahrnuje Run/Stop, Esc, Alt, Caps Lock, No Scroll, F1 až F13 a Help; hlavní blok se příliš od C64 neliší, pouze pozici CONTROLu, který se přestěhoval na místo R/S, obsadil tabelátor; kurzory vpravo dole jsou uspořádány do obráceného „T“
- * video výstupy Composite i RGB, přičemž do RGB jsou vyvedeny všechny grafické módy (odpadá tedy časté přepínání jako u některých sestav s C128).

Práce s C65 bude pravděpodobně od počátku připadat nejpřirozenější tomu, kdo již někdy pracoval s C128 a DD 1581. Po zapnutí se objeví modrá obrazovka a na disketě je hledán a případně nahrán a spuštěn soubor autoboot.c65. Podržíme-li při startu počítače klávesu **C**, ocitneme se ihned v módu C64 (funguje ovšem také basicový příkaz GO64).

Zůstaneme-li v módu C65, přihlási se nám THE COMMODORE DEVELOPMENT SYSTEM s copyrightem 1991, krátkým hlá-

šením o BASICu 10, např. VO.OB.91O429, a podáním zprávy o konfiguraci systému:

ENGLISH KEYBOARD (ev. GERMAN/AUSTRIAN)
NO EXPANSION ROM
NO EXTERNAL F011 DRIVE
ROM CHECKSUM SE96A
READY a blikající kurzor.

Brzy zjistíme, že kvalitní BASIC verze 10 má v sobě zahrnutý téměř všechny příkazy BASICu v7, pouze některé s pozměněnou syntaxí, korektně pracují i příkazy DOSu. Již nadefinovány jsou funkční klávesy F1-F8 (např. F1 přepíná mód 40/80 znaků, F3 vypíše direktorář), F9-F14 jsou určeny k snadnému předefinování (obsahují příkaz KEY).

BASIC v10 zahrnuje i mnoho nových povelů, především pro práci s novými obvodami. Jen pro zajímavost si vypišme několik z nich:

RGBDMA, REGISTER, TYPE, PEN, MOUSE, RMOUSE, GENLOCK, DPAT, DMODE, PALETTE, PAINT, PASTE, CUT, LOCATE, SCALE, WIDTH, QUIT, SET, VIEWPORT, SCREEN (v kombinaci s CLR, SET, DEF, OPEN, CLOSE).

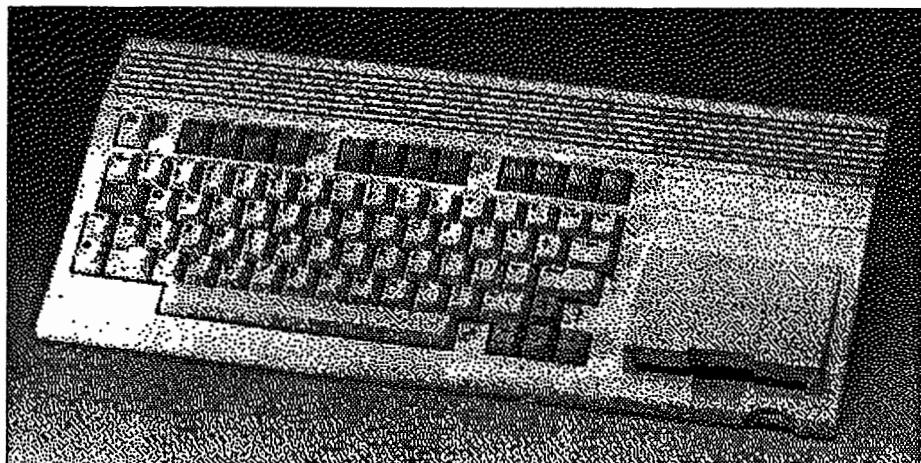
Některé příkazy jsou poměrně složité a vyžadují až 6 argumentů.

Samozřejmostí jsou zde i vylepšené editační funkce. Je možno provádět operace, jaké známe z lepšího textového editoru. Textem programu lze listovat vpřed i vzad, podporován je wordwrapping!

Pomoci klávesy F8 skočíme do klasického monitoru, který navíc umožňuje stránkovat paměť a zná i nové instrukční kódy procesoru 65CEO2. Znalce strojového kódu překvapí obsah registru PC (ten ukazuje na aktuální adresu paměti), pro který je vyhrazeno 6 číslic (hodnoty 0 až FFFFFF).

Asi nejčastější otázka kladená v souvislosti s C65 se týká kompatibility s C64. Většina majitelů C65 se shoduje na 75-85 procentech u všech druhů programů (tedy i dema) a uvádí, že pokud jím některá věc nešla „rozchudit“, povedlo se jím to s jinou verzí. Není jisté, zda-li jsou na vině pouze nové čipy, dle některých programátorů teprve nyní došlo na varování, která odrazovala od používání tzv. „tajních“ instrukcí procesorů 6502, 6510 a 8502. Jejich výkonější bratrček použitý v C65 má totiž pro kódy této instrukcí uloženy poněkud jiné významy.

Příjemným překvapením u C65 byl stereo zvuk. Nový SID lze plně ovládat programem Stereo-Sid Player V10/11 (který fungoval u C64 pouze se dvěma SID-čipy).

Nad výše uvedeným výčtem srdce každého zaplesá a leckdo bude chtít C65 získat. Zde musím upozornit, že stroje, které se dostaly mezi koncové uživatele, byly pouze testovací kusy, ne vždy tedy mohly mít všechny uvedené znaky. Především BASIC, který byl stále ve vývoji, občas podá hlášení „unimplemented command error“.

Vážnější jsou ale problémy s hardwarém. K některým počítačům byly pouze s problémy připojitelné disketové jednotky, jiným kusům pro jistotu chyběly konektory pro tyto jednotky, u dalších nefungovaly některé z grafických módů (to i takové, které zabírají pouhých 16KB paměti). Není známo, kde lze pro C65 získat náhrad-

ní díly - asi jen z jiných, zatím fungujících, přístrojů.

A na závěr krátkou poznámku: Je jisté, že pokrok v oblasti výpočetní techniky nelze zastavit na úrovni osmibitů, nebýt však katastrofálních pochybení firmy CBM, pak mohl tento pokrok na počátku 90. let vypadat poněkud jinak. Počítače Amiga by v kancelářích konkurovaly PCkům a domů by rodiče svým potomkům nejspíš kupovali multimediální C65-II, jenž by mimo jiné určitě obsahoval DD 1590 (zařízení s ještě smutnějším osudem než C65, zhotoven pouze jediný exemplář - disketová jednotka 3,5" DS HD).

Joe

BASIC-tipy a triky

Pokud chcete ukončit svůj program tak, aby počítač „přistál“ zpět do svého plného úvodního hlášení a nehlásil se pouze READY, pak zadajte:

SYS 57344 (C128)
SYS 64738 (C64)

Chcete-li z módu C128 aktivovat mód C64 bez jistíci otázky „ARE YOU SURE?“, pak použijte příkaz:

SYS 57931

Potřebujete-li nastavit čítač hodin počítače (TI) na hodnotu OOOOO, použijte příkaz SYS 65499

Na C128 můžete ochránit svůj program zadáním POKE 818,50. Tento POKE způsobí, že příkaz SAVE nemůže být použit. Další uložení programu (saving) je tedy nemožné.

Nechcete zobrazit po ukončení vašeho programu hlášení READY? Vyzkoušejte tedy:

SYS 19910 (C128)
SYS 42115 (C64)

Výsledkem bude po skončení programu na dalším řádku pouze blikající kurzor.

Vypnutí opakování kláves (Repeat) pro C128:

POKE 2594,128 - opakování všech kláves normální mální stav)
POKE 2594,64 - opakování pro všechny klávesy bude vypnuto
POKE 2594,0 - opakování jen pro kurzory, klávesu Insert a Space (mezerník).

LOAD"SS",8 - natáhne dír a zobrazí volné bloky

A to nejlepší na závěr. Vite, že je také možné již napsaný program v módu C128 „předat“ i do módu C64? Jak? Na odzkoušení této operace použijte následující postup:

- 1) Zapište krátký program v módu C128.
- 2) Pak změňte modus příkazem "GO 64" (v přímé módu)
- 3) Nyní musíte zadat následující příkazy:

POKE 43,1
POKE 44,28

Tímto program v módu 64 zviditelníte. Můžete jej dokonce spustit, ale musíte dát pozor, aby neobsahoval příkazy, kterým C64 nerozumí...

Ruda RS, Lucass

SuperCPU 64 - testy

Někteří všimavější jedinci už možná zaregistrovali drobnou změnu v tiráži (a tím nemyslím jen grafický vzhled této stránky). Velmi pozvolna nám hutní kolonka použité konfigurace k tvorbě našeho časopisu (ale nemusíte mít strach, strohá dvě písmena PC se tam hned tak nevyskytnou, na rozdíl od jiných časopisů věnovaných našemu počítači). Již od minulého čísla se tento řádek rozrostl o údaj **SuperCPU 64**. Ano. Nelžeme! Vlastníkem tohoto drahého, ale zato mocného hardwarového doplňku se stal vaš šéfredaktor Marcus. V prvních chvílích (ještě než jsem CPU vybalil a zprovoznil) jsem byl v rozpacích, zda tento přístroj skutečně stojí za ty peníze, které byly vloženy do jeho kupě. Mohu vám říci toto: nejenom, že očekávání splnil, nýbrž je ještě v mnoha směrnicích předčil. Samozřejmě jsme se okamžitě vrhnuli do jeho testování v oblasti, která je nám nejbližší. Cháli jsme vyzkoušet, jak si bude vést v zápolení se základnostmi a časovou náročností práce s aplikacemi pod operačním systémem GEOS (těmi nejčastěji používanými).

Nicméně abychom SuperCPU otestovali „na všech frontách“, dali jsme hlavy dohromady a vymysleli sérii testů, které by měly SuperCPU proklepnotu při všech možných činnostech, ke kterým svého milého commodora používáte (přitom jsme mimo jiné vycházeli z výsledků nedávno proběhnuvší ankety). Testy jsme rozdělili celkem do 4 základních kategorií:

- na naprogramování jednoduché, avšak na výpočet náročné programy v BASICu
- GoDot (použití některých složitých grafických filtrů)
- GEOS (GeoPaint, GeoWrite, konverze textu a grafiky)
- pakování (program Byteboiler v1.0 s REU 1750)

Poměr mezi dobou výpočtu bez SuperCPU a se SuperCPU jsme vyjádřili jako koeficient zrychlení (KZ), který budeme uvádět v závorce za popisem jednotlivých testů. Přesné výsledky si odečtete z grafů. Vzhledem k relativně krátké době některých výpočtů pomocí SuperCPU má KZ spíše orientační charakter. Samozřejmě platí, že čím delší je doba testování, tím přesnější a směrodatnější je KZ.

BASIC

V BASICu jsme vytvořili celkem 3 programy. Předem chceme upozornit, že nejsme žádní experti na programování „čehokoliv v čemkoliv“. Snažili jsme se vytvořit jednoduché programy, se kterými by mohl každý z vás přijít do styku. Tyto 3 programy najdete na Splash-disku a sami si budete moci ověřit, jak dlouho trvá výpočet v BASICu (az si koupíte SuperCPU, budete si moci provést podobné srovnání, jako my... :-)). Veškeré výpisy na obrazovku jsme omezili na minimum, čímž jsme se snažili zabránit zkreslení výsledků. Programy nebyly ošetřeny proti možným chybám, ale jejich plná funkčnost byla ověřena podle oficiálních výukových skript „Numerické metody“.

První program - **POKUS1** - generoval 10000 náhodných čísel v intervalu od 0 do 1, které sečetl a vypočítal jejich aritmetický průměr. Podle základních statistických pouček by se měl tento průměr přibližovat hodnotě 0,5, což se také potvrdilo (KZ=9).

Druhý program - **POKUS2** - počítal kořen funkce $SQR(x-1) \cdot EXP(-x)$ pomocí iterativní metody (KZ=5,7).

Třetí program - **POKUS3** - počítal hodnotu určitého integrálu aritmetické funkce $EXP(-2*x*x)/(1+SIM(x))$ na intervalu 0;1 Richardsonovou extrapolací. Výsledek byl ověřen časově náročnou metodou Monte Carlo (jednalo se o vůbec nejdélší test) po-

mocí 1000 a 10000 náhodně generovaných bodů (KZ=6).

Není naším cílem vyplývat místo na popis použitých numerických metod, ale v případě zájmu můžeme jednotlivé metody popsat někdy příště.

GoDot

U tohoto image procesoru jsme nejdříve zkoušeli rychlosť funkce Display (vykreslení obrázku na monitor - v režimu MULTI, 16 barev - KZ=14). Poté jsme vybrali několik časově nejnáročnějších grafických filtrů a přistoupili jsme k jejich testování.

Blur High (KZ=14.4)
Convolve (KZ=10.7)
Median Filter (KZ=13.5)
Water Color (KZ=11)

GEOS

Tuto obrovskou kapitolu rozřízeníme do 3 menších podkapitol - GecPaint, GeoWrite a Konverze. Všechny testy v GEOSu probíhaly na Ram-disku (REU 1750). Na disk, jednoznačně by testy byly zkresleny časovou prodlouhou při nahrávání a ukládání, nehledě k tomu, že mnohdy bychom museli čekat po statně delší době na ukončení testu.

GeoPaint

Jako první jsme testovali preview stránky, obrázek 640x720 bodů - 51 kB (KZ=5.3).

Zkoušeli jsme také, za jakou dobu se posouváním dostaneme z levého okraje obrázku na okraj pravý (KZ=5).

Nakonec jsme použili funkci vyplňování. Na prázdnou obrazovku jsme aplikovali plný vzor, černou barvu (KZ=20.7).

GeoWrite

Na úvod jsme opět vyzkoušeli funkci preview (jak známo, v GeoWrite je tato funkce značně zdlouhavá, zobrazení celé strany mnohdy trvá i několik minut). Zobrazovali jsme celou stranu textu (7 kB) fontem BSW velikosti 9 (KZ=22.4).

Na této straně jsme poté funkci „najdi a zaměň“ nahradili 100 znaků Y za znak I (KZ=15).

Jako další byl na řadě test pohybu po dokumentu. Pohyb vertikální (zleva doprava a naopak) byl u SuperCPU natolik svížný, že nebyl měřitelný stopkami. Proto jsme testovali pohyb shora dolů (KZ=28.8) a zdola nahoru (KZ=30 - vůbec nejvyšší hodnota!!!). I zde byl text ve fontu BSW 9.

Pomocí tiskového řadiče PAINT PAGES jsme nakonec tuto stránku textu tiskli do dokumentu GeoPaintu (KZ=17.6).

Konverze textu a grafiky

Tak kterým slovem jsme ještě odstavec nezačínali (hehehe, fantazie pomalu dochází...)? Konverze grafiky je velice častá věc, např. v našem časopise se s ní pravidelně setkáváte na titulní straně.

Mezi námi nejčastěji používanými grafickými formáty jsou MAC (to jako MacPaint, víme? - pozn. MAC) a GIF (jako Graphic Interchange Format - pozn. Marcus). Při konverzi z formátu MAC jsme použili dvoubarevný obrázek o rozlišení 576x720 (39 kB) a konverzi jsme provedli programem MacAttack II+ (co furt se mnou máš?! - pozn. MAC) (KZ=15.8).

Obrázek GIF měl 16 barev, rozlišení 520x720 (82 kB). Zpracovali jsme jej programem geoGIF, který zároveň s konverzí do 2 barev a roztažením na velikost 640x720 propočítával Floyd-Steinbergův algoritmus ditheringu (KZ=24.2).

Rovněž konverzi textů používáme velice často. Např. MAC, který nevlastní vlastní C64 :-> piše veškeré příspěvky na PC a posílá je e-mailem. Ty jsou pak zkonvertovány programem Text Grabber. Důležitost konverzí textu vzrostla s nedávným zavedením Splash! On-line na internetu. Text o délce 48.5 kB jsme výše popsaným programem převedli do GeoWrite (KZ=10.7).

Pakování

K pakování programů jsme použili cruncher Byteboiler v1.0 ve spojení s REU 1750.

Tento program je už sám o sobě velice kvalitní a rychlý (právě díky použitému rozšíření RAM).

Ze samplovaného dema 2ND REALITY (které jste mohli najít na Splash!-disku č.7) jsme po resetu uložili na disketu 200 bloků dat. Soubor jsme pak zpakovali (KZ=13.2).

Nakonec jsme ještě zpakovali program ve stroj. kódě (185 bloků) (KZ=6.7).

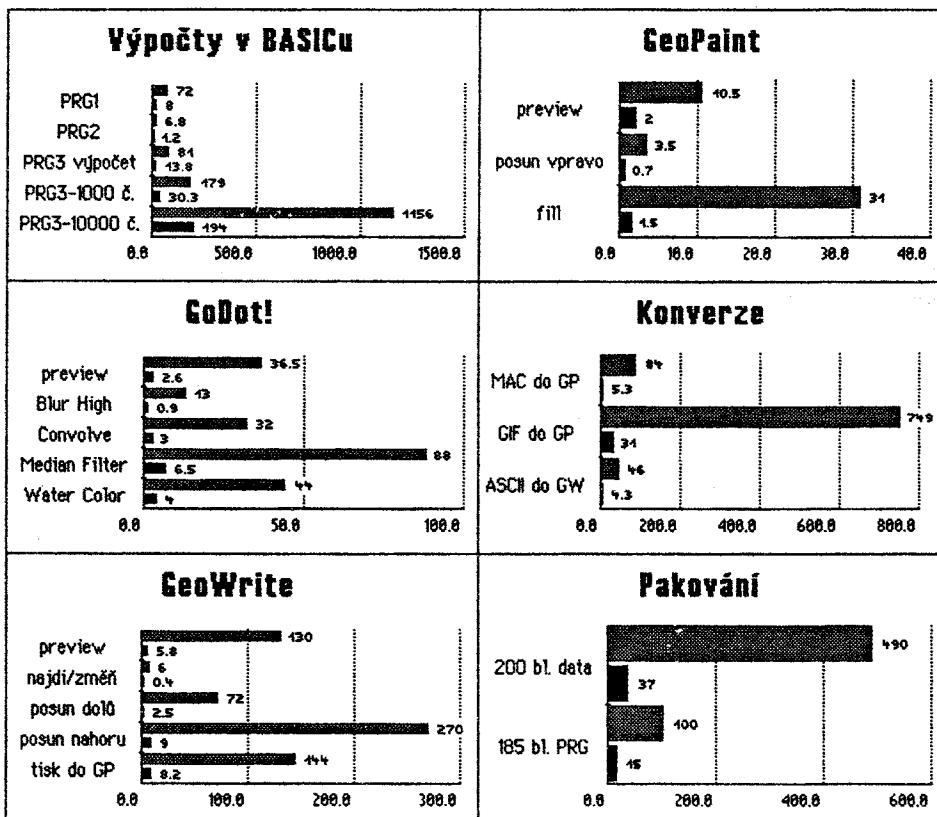
Jak vidno, nemůžeme hovořit nějak obecně o zrychlení jako o pevné konstantě (např. 20krát), u různých programů se tato hodnota značně liší. I když v BASICu není zrychlení příliš vysoké (v porovnání s ostatním testovaným „softem“), umožní vám SuperCPU některé numerické výpočty, kte-

ré jsou bez jeho použití mimořádně časově náročné.

Snad nejvíce nás překvapily a potěšíly výsledky v oblasti GeoWrite. Až třetinásobné zrychlení je obrovským přínosem pro tvorbu Splash!, což je činnost, ke které používáme 64-ku nejkastějí.

Nepoštihli jsme všechny oblasti využití commodora ve spojení se SuperCPU, proto pokud máte zájem o koupi tohoto zařízení a chcete se dozvědět rychlosť operací se softwarem, který jsme netestovali, napište nám. Není vyloučeno, že v některém z dalších čísel Splash! na tento článek volně navážeme.

Marcus/UNREAL + MAC

Programy pro C128

SCREEN SAVER 128

Program SCREEN SAVER C128 (šetřič obrazovky) je další z řady malých užitečných utilit pro počítač C128 v módu 128 a pochází z Commodore klubu Brno.

Pokud zůstává obrazovka televizoru či monitoru vašeho počítače dlouho konstantní (neměnná), může dojít i k tomu, že se na ní informace vypálí a poškození je viditelné i po vypnutí monitoru. Já sám jsem již viděl několik takových monitorů, které skončily na počítačovém vrakovišti a na nichž jste si mohli i pod širým nebem hezky počítat, cože to za svého života hlásily a svítily do světa (pozn. aut.).

Jako ochrana proti tomuto stavu je ideální program SCREEN SAVER C128, který po vámi stanovené době vypne obě obrazovky (40. a 80. znakový mód) zároveň (mnogo z vás jistě znají z PC, nebo i z našeho GEOSu). Rutina je umístěna v paměti počítače C128 a sice v paměti pro dataset. Program S.S. C128 natáhněte do paměti počítače příkazem:

BOOT "SCREEN SAVER 128"

Následovně jej spusťte příkazem SYS 2816. Prodlevu (čas) pro vypínání obrazovky určíte příkazem POKE 3070,X kde za X dosadíte číslo, který znamená X krát 5 vteřin. Například povel POKE 3070,3 vám obrazovku vypne vždy po patnácti vteřinách od posledního zásahu do klávesnice. Nejvyšší hodnota, jakou je možno za X dosadit, je 255, což obnáší asi 21 minut. Stiskem libovolné klávesy pak „tmu na monitoru“ přerušíte. Pozor ale na to, že stisknutý znak se na obrazovku vypíše. Doporučují proto obraz nahodit vždy bezrizikovým stiskem klávesy ESC. Program S.S. C128 funguje většinou i u komerčních programů. Pak tedy nejdříve tuto rutinu natáhněte, odstartujete a pak nahrajete a následovně spusťte vlastní komerční program.

MOUSE C128

Program MOUSE C128 je určen pro počítač C128 v módu 128. Představuje jednoduchou rutinu pro ovládání myši v proporcionalním módu. Tato rutina funguje pouze ve čtyřicetiznakovém režimu. Program leží v paměti v oblasti SODOO až SOD86. Součástí řadiče je i malé demo psané v BASICu 7.0 (možno vylistovat), které vám předvede řadič pro myš v akci. Demo natáhněte běžným příkazem DLOAD a spusťte příkazem RUN.

Samostatný řadič MOUSE C128 je možno spustit příkazem SYS 3328 a ovládat jej můžete myší Commodore 1351, pro kterou je určen. Ovládání se dělá tedy myší v joystickovém portu číslo 1, kde ovládáte sprite (sprajt). O na obrazovce vašeho monitoru. Tlačítka myši jsou pod BASICem 7.0 jednoduše ovládána funkcí joy (1). Rutina je tedy vhodná pro začlenění do vašich programů.

TEXTHARDCOPY 128

Program TEXTHARDCOPY 128 je určen výhradně pro počítače C128 v módu 128. Tiskne kopii textové obrazovky a to jak v módu čtyřiceti, tak i osmdesáti znaků na řádek. Odzkoušejte jej máně s tiskárnou SEIKOSHA SP-180 VC na sériovém portu.

Běžným BOOT "TEXTHARDCOPY 128" jej natáhněte do paměti počítače a inicializujte (spusťte) jej povelem SYS 3072. Pokud si pak chcete nastavit (změnit) sekundární adresu (přednastaveno je zde číslo 2), provedete to příkazem POKE 3129,X. No a změna čísla přístroje? Tu provedete obdobně příkazem POKE 3127,X. Tohoto ale asi většinou nebude zapotřebí, protože přednastavené číslo zařízení je zde 4. Kdykoliv si nyní můžete pomocí současného stisku kláves ALT+RESTORE vyvolat kopii textové obrazovky na tiskárně. Nasazení programu TEXTHARDCOPY 128 se dá předpokládat i při běhu různých programů, při tisknutí

různých menu, pomocných obrazovek (tzv. Help Screen) atd. Vytisknuta bude vždy obrazovka, která je momentálně aktivní a na které se nachází kurzor. Na závěr ještě jednu radu: samozřejmě že je možné zavolat tuto rutinu i z běžícího programu. K tomu postačí ve vašem programu pouze příkaz SYS 3124.

Tigercat C128

Program TIGERCAT C128 je určen pro počítače Commodore 128 v módu 128 a je psán v BASICu 7.0.

Tigercat je určen pro mód 80-znakové obrazovky, ale nemáte-li speciální monitor, jako nouzové řešení vám poslouží i obrazovka čtyřicetiznaková. Program lze provozovat v obou režimech, i když přehlednější a výhodnější je rozlišení 80-znakové. V počítané nabídce (v menu) máte možnost volby natažení directory (adresáře) libovolné diskety a jeho následnou editaci. Můžete si zde nechat seřidit soubory podle abecedy a nebo (máte-li tiskárnu), directory disku vytisknout. Program je to sice jednoduchý, ale pro mód 128 mi dosud něco takového opravdu chybělo...

Dataset-Play 128

Program DATASET-PLAY 128 je ve své podstatě krátká strojová rutina pro počítač C128 v módu 128. Program dokáže s počítačem Commodore 128 a s datasetem přehrát běžné audiokazety nahrané i třeba na vaši věži nebo kazetáku! Některé počítače snad dovedou běžně přehrávat tóny či dokonce celé písničky z datasetu, toto se ovšem počítačů Commodore netýká :-).

Ze to přece jen „rákou flignou“ jde, :-)

toho je program DP128 živým důkazem. Jak tedy při přehrávání audiokazet postupovat? Připojte ke svému C128 dataset a v módu 128 natáhněte program tímto příkazem:

DLOAD"DATASET 128 LOAD"

Jedná se o zaváděcí program, který natáhne vlastní strojní rutinu DATASET-PLAY 128 a spustí ji. Na obrazovce se pak objeví hla-

vička programu a hlášení PRESS PLAY ON TAPE a program je vám k dispozici. Stačí jen založit audiotazetu a spustit dataset.

Můžete kazetu libovolně převíjet, nebo i vyměnit za jinou, pokud se nedotknete klávesnice vašeho počítače. Jakákoli klávesa totiž způsobí vystoupení z programu.

Dále snad ještě malá poznámka ke kvalitě tónů (hudby). Samozřejmě, že není možno kvalitu přehrávky datasetem srovnávat s běžným magnetofonem. Signál je totiž počítačem silně filtrován a tak odpadají např. hloubky a velmi vysoké signály. Nejlepšího efektu docílíte, spusťte-li na vašem C128 a datasetu nějakou „originálu“. Tam je kvalita záznamu totiž zpravidla velmi vysoká, lepší nežli na amatérském záznamu.

A nakonec ještě pár tipů: vyčištění hlavy vašeho datasetu má na kvalitu přehrávky také vliv (i když ne tak zásadní, jako kvalitní nahrávka) a ve sluchátkách jakkoliv připojených k počítači nebo k TV je kvalita poslechu zase o něco lepší. Vyzkoušejte to!

Analogové hodiny pro C128

Podle hesla „Proč pořád jen digitálně?“ vám předkládám program ANALOG TIME 128 - analogové hodiny pro C128 (v módu 128). Cas je zde zobrazen formou klasických hodin (pamětníci dědeček s babičkou si na ně jistě ještě vzpomínají) a ne, jak tomu bývá na počítačích zvykem, digitálně.

A nyní k vlastnímu programu. Ukazatel hodin je zobrazen pouze na čtyřicetiznakové obrazovce grafickými povely počítače C128 (BASIC 7.0), takže k jeho spuštění není třeba speciální monitor. Tento program je řízen vestavěnými hardwarovými hodinami počítače a po vašem zadání času (programové řádky 10-150) od řádku 150 zobrazuje ciferník hodin s vteřinovou rafírkou na okraji ciferníku. Každou celou minutu, když je nutno posunout ručičky hodin a minut, je celá obrazovka smazána a celé hodiny znova zobrazeny (smyčka v řádcích 170-410). Celá tato operace nezabere příliš mnoho času, asi 3 až 4 vteřiny, což si můžete po spuštění programu ověřit sami.

2 MHz rychlosť pro C64/128

Skutečně velikou předností počítače C128 nebo C128D je bezesporu jeho kompatibilita s C64 a možnost přepnutí do módu C64 a BASICu 2.0. V módu 64 ale stoosmadvacítka není žádnou „normální“ 64-kou, neboť některé z funkcí 128-ky můžete (naštěstí) využívat i zde.

Stejně je tomu i u programu 2 MHZ NA C64/128, který najdete přiložený na disketě k tomuto číslu. Program ukazuje možnost, jak zvýšit rychlosť taktu procesoru na C128 i v módu 64!

Celá věc má ovšem jeden malý háček. Obrazovka monitoru (TV) se během 2MHz provozu stane nečitelnou, podobně jako na C128 u příkazu FAST (VIC nestihá zobrazovat při taktu 2MHz). Zde je jen jediná pomoc. Musíte provoz na 2 MHz aktivovat jen na dobu nezbytně nutnou (např. pro náročnější výpočty) a poté učinit vaši obraz-

ovku opět čitelnou přepnutím na běžný takt procesoru 1 MHz. V základě k tomu máte k dispozici tyto dva POKE příkazy:

POKE 53296,1 (přepíná na rychlosť 2 MHz)
POKE 53296,0 (přepíná zpět na 1 MHz)

A nyní k vlastnímu programu. Na řádku 20 je výše zmíněným příkazem POKE instalován provoz 2MHz, aby byla provedena operace načítání od 1 do 10000 a vzápětí (na řádku 50) je takt procesoru opět vyrovnaný POKEm zpět na 1MHz, aby byl na vaší obrazovce zajištěn viditelný výsledek operace. Toto celé trvá pouhých 7 vteřin.

Pro běžný průběh programu na frekvenci 1MHz musíte smazat oba řádky, tzn. 20 a 50, tímž se operace načítání prodlouží o 100 procent. Výsledný čas je tedy v druhém případě (bez aktivovaného urychlení) celých 14 vteřin!

Ruda RS, Lucass

Víte, že ...

... na poněkud zvláštního nástupce šedesáťtyky kandidoval na počátku 90. let i jeden herní systém? Jednalo se o známý SNES (tedy Super Nintendo Entertainment System) produkovaný od roku 1990 japonskou firmou Nintendo. Co přispělo k jeho popularitě mezi hráči, netřeba rozvádět - MASIVNÍ REKLAMA. Co však přimělo k migraci ostřílené kodery ze scény C64?

Byly to především - procesor řídící SNES, G65SC802/816, který je kompatibilní se 6502 a 6510 - a pirátsky výrobek Super Wild Card Copystation, zařízení, jenž umožňuje „kraknout“ hry na kartridžích a uložit je na média běžných počítačů. SNES pak pomocí paralelního kabelu může komunikovat s disketovou jednotkou či harddiskem PC nebo Amigy.

Takto vylepšený systém mohli vážní zájemci získat i s originální příručkou firmy SNES pro programátory, s jejíž pomocí snadno ovládli fantastický výkon konsole: 32768 barev, 128 sprájtů o velikosti 64x64 bodů, rozlišení až 512x448 bodů, 8 zvukových kanálů, práce s několika různými obrazovkami i paletami barev v nich současně, textové znaky o velikosti až 16x16 bodů, DMA a další obvody pro práci s grafikou umožňují mimo jiné i horizontální a vertikální scrolling a flipping, zvětšování a zmenšování, rotaci, práci s okny.

Skupiny krakerů poměrně brzy upustily od pouhého šíření her, vznikla skutečná „SNES scéna“ s množstvím dem a časopisů. Za milníky mezi nimi je možno nazvat časopis Console World a demo Sidmania obsahující 180 hudebních skladeb z C64. V roce 1992, v dobách značné slávy SNES scény, na ní působilo asi 20 velkých skupin.

Joe

geoDOS 64 v1.6

Tímto článkem bych vám chtěl přiblížit novinku v oblasti software pro GEOS. Jde o program ke čtení, zapisování a jinou práci s disketami ve formátu MS-DOS, geoDOS 64.

Dostalo se mi do rukou pouze preview tohoto programu, kde byla (z komerčních důvodů) znepřístupněna funkce kopírování a tisk. GeoDOS 64 je ovšem natolik atraktivní a kvalitní aplikací, že jsem vás nemohl připravit o mé první dojmy z tohoto programu.

Pro mnohé z vás bude jistě zklamáním to, že geoDOS (dále jen GD) sice funguje se všemi disk. jednotkami (včetně RAM rozšíření), ovšem pracuje-li v módu MS-DOS, tak pouze s 3,5-palcovými jednotkami. Nicméně já osobně vím o několika lidech, kteří u nás vlastní 1581-ku a dokonce i FD 4000

GeoDOS 64 není pouze program, jež vám umožní kopírovat soubory z disket formátu MS-DOS a naopak ukládat data na ně. Je to plnohodnotný „disk manager“, můžete mazat a přejmenovávat soubory i diskety, měnit doslova všechny parametry souborů, formátovat diskety a používat všechny standardní diskové příkazy. To vše v obou módech, tedy Commodore i MS-DOS. GD umí obslužit až 4 drafy, samozřejmostí je i práce s podadresáři MS-DOSu nebo s partitiony u drafu 1581 či FD 2000/4000.

Další vynikající věcí, kterou GD dokáže, je přímá konverze textů mezi oběma módy.

U preview, které jsem měl k dispozici, bylo několik konverzních tabulek (jedná se o kratičké datové soubory), které podporovaly konverzi mezi GEOS-ASCII (GeoWrite), PETSCII, MasterText, StarText, PC437, 850, PC Windows a BTX. Přirozeně všemi „směry“. Tento způsob konverze textů je nejlepším řešením, protože není problém vytvořit další konverzní filtry pro jiné textové formáty (např. mezi českými Windows a GeoWrite dokumenty psanými fonty +cs). Navíc lze nadefinovat další parametry, jako třeba umístění tabelačních značek, šířka

strany, počet znaků na řádek a řádků na stranu, jaký typ souboru se má vygenerovat (SEQ, PRG) a mnoho dalších informací.

Nesporou výhodou programu je i to, že můžete kopírovat jen na commodoráckých nebo jen MS-DOSovských disketách.

(pokračování na str. 18)

Takto vypadá základní obrazovka programu geoDOS 64.

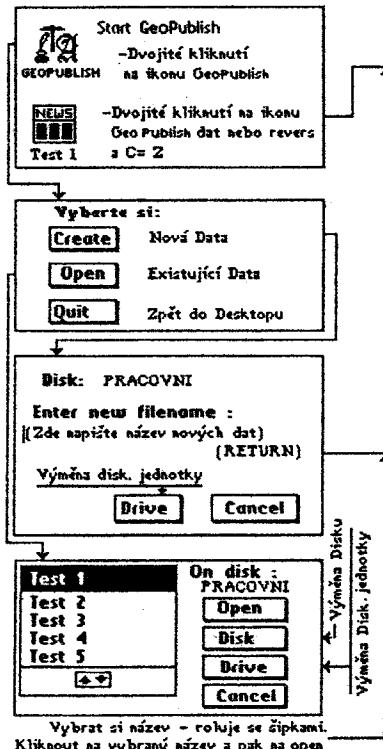
od firmy CMD. Myslím si, že pokud velmi často pracujete s C64-kou, potřebujete rychlé a spolehlivé zařízení s velkou ukládací kapacitou a nehodláte investovat do jiných zařízení nebo koupě nového počítače, bude pro vás zakoupení FD-jednotky tou správnou investicí.

Vráťme se však k našemu novému programu a k tomu, co všechno nám nabízí.

Přehled ovládání: GeoPublish v1.0

Podle 64'er zpracoval - K.P. -

Vybrat si název - rokaje se čípkami.
Kliknout na vybraný název a pak na open

Základní příkazy - Editor	
Editor je prakticky shodné s GeoWrite 2.1.	
file	Editor info Datum úročny editoru Pomocné programy na disketu
file	update Uložení dat na disketu preview Zobrazení celé stránky recover Hrávat na stav naposled uložený na disk quit Uzavřít mód editoru
edit	cut C-x Uvážit/obna datu do Scrapu copy C-c Kopírovat/obna do Scrapu paste text C-t Text-Scrap vložit za kurzor picture C-w Foto-Scrap vložit za kurzor
options	hide pictures Grafiky, ukázat show pictures Grafiky, ukázat select page C-u Invertovat celou stránku

Upozornění : Funkce pravítek jsou shodné s GeoWrite 2.1.	
page	previous page C-← Skok na předešlou stranu next page C-→ Skok na následující stranu goto page C-g Skok na libovolnou stranu (C-1...C-9)
font	toolbox C-t Box s nástroji ukázat rulers C-r Linedík (grafická) ukázat snap C-s Objekty na pomocné linky vracenat ratchet C-r Spínací okraj ukázat set ratchet Rastř spínacího okraje nastavit set gutters Nastavit okraje pro oblasti v PL
style	upzernášení : Kurzívu a významné funkce nemohou být současně využívány.

plain text	C-p normální písma
bold	C-b Tloustlé písma
italic	C-i Kursív
outline	C-o Objektové písma
underline	C-u Podtržené písma
superscript	C-s Nad písma
subscript	C-s Pod písma

Library

- 1 Column
- 1C Big RM kliknout
- 1C Big LM na vybrané
- 1C Title II

Open **Layout souřit**
Save **Layout uložit na disketu**
Delete **Zde kliknout smazat**
Quit **Knihovnu opustit**

From Page 1 **To Page 1**
 od strany po stranu
 Single Sheet Tractor Feed
 politech traktor
 Content Layout Master
OK **Cancel**

Upozornění:
 Funkce PAGE GRAPHIC-mód má třírováž pro MASTER PAGE mód, kdy působí na celý dokument!!!

FILE : Test 1

Starting Page # Účlo první strany

Master Pages : 1m 20 počet MASTER

First Page : LM RQ první strana

Nastavení základních dat dokumentu **OK**

Upozornění:
 Funkce PAGE GRAPHIC-mód má třírováž pro MASTER PAGE mód, kdy působí na celý dokument!!!

Stránkové údaje

Test 1 jméno dok.
 Page: 1 číslo str.
 X Y
 0 1/2 3 64/72

M-stránky-funkce

Master Page

Left Right
 + Copy +

Aktuální M-stránka je zobrazena, jen když dokument obsahuje dvě M-stránky. COPY kopíruje aktuální M-str. na reakci.

Pomocné linie

Upravit stránku až kurzor výberem tabulátoru. Pomocné linky se usazují kliknutím na pravítko (max 8). Mzdou pomocné linky vynesou se nad pravítko.

Tady zadajte text.

Nepoužívat slova:

PRICE \Rightarrow Bělo stránky
 DATE \Rightarrow Datum
 TIME \Rightarrow Čas

OK Attr Cancel

Font BSW **Fontstyle** alusté
Pointsize 24 **Orientation** a@B@P@G@W@D
Pattern a kurzéra **Justification** Left
Orientation Across **Orientation** Uzávěr
OK **Edit** **Cancel**

Změna odklikutím (pomocí řádky)

Font Druh písma
Pointsize Velikost písma (4...192)
Pattern Uzor pro písma
Justification Formátovač textu
 stevo, usrostid, upravo
Orientation Způsob psaní
 přičně, na výšku - houbku

Upozornění:
 Importovaný text do Geopublicus ještě automaticky konvertován do GW 2.1

Posunutí a změna velikosti objektu:
 Zde kliknout pro přemístění

Vzorek **Uhlídat**
OK **Cancel**

Kliknout na vybrané funkce.

Setting default gutters

Left <input type="text"/>	Right <input type="text"/>
Top <input type="text"/>	Bottom <input type="text"/>
okraje uvnitř oblasti v Page Layout	
OK	

Two pixel ratchet
 1/2 inch ratchet
 Nastavení polohy kurzu **OK**

TOOLBOX I (page graphics & master page)

- Ukazatel výběru oblasti/objektu
- Oblast volit (otevřít) a pracovat
- Import grafiky - volba požádávaného bodu
- Zadávat text - volit požádávaný bod
- Uzavření tvář kolem rohových bodů
- Otevření tvář kolem rohových bodů
- Kruhy / elipsy
- Kreslené líněk
- Polygony
- Sužované linky
- Pravodlelníky
- Stavování vlastnosti pro oblasti
- Nouzový výběrovat stránku
- Smazat
- Posunutí rozsahu za popřed
- Posunutí rozsahu za pozadí

Graphics Object Attributes

Brush Shape Round Square
 Frame Width 3px, odřezovat
 Draw Mode Opaque Transparent
 Pattern

OK

Krásky klaviářky a paty
 K jejich zhotovení volte nejdříve textové adresač., pak bod na stránce kde máte text začítat. Pomocí vymáčkaných slov můžete zhotovit postupně řádky klaviářky a paty.

(Podle zvoleného objektu se také objeví toto okno.)

TOOLBOX II (page layout)

- Ukazatel výběru oblasti/objektu
- Oblast volit (otevřít) a pracovat
- Importovat bitmapu požádávaného bodu
- Importovat text z GW dokum. do oblasti
- Oblast / objekt posunout v popředí
- Oblast / objekt posunout v pozadí
- Oblast / objekt smazat
- Obsah oblasti smazat

REDRAW Stránku znova výběrovat
SHOW Text formátovat

Označení funkcí a rezizků:
 Pomocí umístění kurzoru na začátek (tisk držet), zajet na konec (tisk pustit).
 Cca Vzba vlevo Cca odstup fádku 1x
 Cca Centrovdal Cca m odstup fádku 1,5x
 Cca Vzba upravo Cca d odstup fádku 2x
 Cca Blok-odstavec Funkce také na pravítku

Nezvykou funkcí u commodore dravů je kopírování celé diskety, sektor po sektoru. K tomu potřebujete 2 shodné dravy, nelze samozřejmě kopírovat disketu z 1581-ky na 1541-ku apod.

Co se týče ovládání a grafického zpracování, nelze GD nic vytknout. Vše obsluhuje šipkou ve známém systému pull-down menu. Chcete-li např. zahájit kopírování, zobrazí se vám následující schéma:

V něm si kliknutím šipky na vybrané disk. jednotky vyberete, odkud kam se budou soubory přesouvat. Pak jen klikněte na OK a práce může začít. Autor řekl dokonce tak daleko, že aplikaci zpestřil barvami a výsledek vypadá vysoko profesionálně.

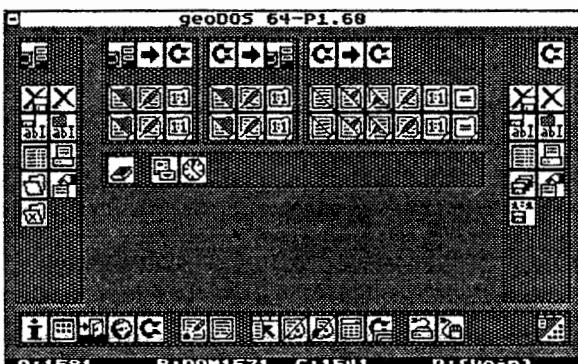
Jak už bylo řečeno, GeoDOS podporuje nové disk. jednotky od CMD, můžete si zde nastavit partition, ve kterém budete s jednotkou pracovat, je zde ovšem také funkce nastavení času (a to nejen toho systémového v GEOSu, lze nastavovat i čas v reálných hodinách FD dravu, je-li v ní zabudován). A pokud vás omrzí práce ve standardním módu pull-down menu, můžete si zapnout přehledný a tlačítek plný QuickDeskTop. Najdete tam vše, co je v rolovacích menu a k aktivaci daných funkcí stačí stisk jediného tlačítka!

Program geoDOS464 se stává vlastní jáckými novým pracovním stolem - texty, které do GEOSu přenesete, můžete rovnou dálé zpracovávat v GeoWrite, k jehož spuštění stačí kliknout na jeho ikonu. Rovněž

pokud zvolíte z nabídky datových souborů některý z GW-textů, spustí se tato aplikace automaticky. Můžete ovšem spustit i jakoukoliv jinou aplikaci. A to buď zvolením přímo té které aplikace, nebo opět nakliknutím datového souboru, který zvolené aplikaci náleží. Nevýhodou je to, že po jejich ukončení se automaticky nenavrázejí do GD, ale vyvolají DeskTop. Z něj v případě nutnosti opět GD odstartujete.

To samé se týká výstupu do BASICu nebo přímo spuštění BASICového programu. Vyjímkou je vyvolání tzv. Desk Accessory, tedy pomocných programů (obyčejně se spouštějí z menu GEOS). Tyto podprogramy nyní můžete spouštět ze všech dravů, ne pouze z toho aktuálního. Rovněž není omezen jich počet, máte-li jich na disketě např. dvacet, všechny lze spustit.

Další speciální nabídkou je swapping, neboli výměna dravů (prochodejte A: za C; D: za B: či jinak), volba tiskového řadiče (opět lze volit z libovolného dostupného dravu)

Omrzí-li vás pull-down menu, zapněte si tento QuickDeskTop.

a volba vstupního zařízení (joy/myš...).

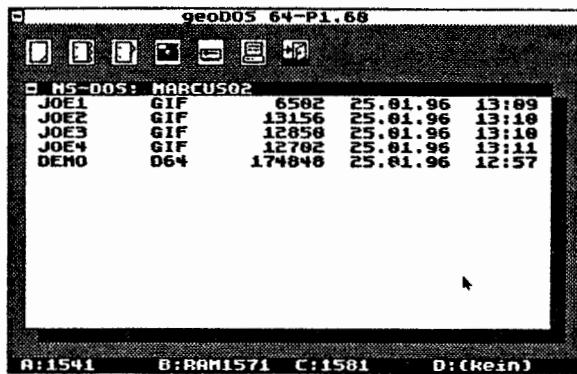
Takže takto nějak vypadá preview verze 1.6 programu geoDOS 64. Kvůli zlepšení funkce tisku a kopírování nebylo možné otestovat rychlosť přenosu dat ani kompatibilitu s různými typy tiskáren, což je velká škoda. Ovšem vzhledem k profesionalité, se kterou je celý program zpracován, není

pochyb o tom, že tyto funkce budou pracovat bezchybně.

Kromě toho již autor pracuje na nové verzi geoDOSu v2.0, kde budou k dispozici nové funkce jako tvorba a mazání podadresářů v native módu u CMD-přístrojů, testování chybých souborů či sektoru disku při čtení dat, obnovení smazaných souborů a další možnosti při konverzi.

GeoDOS 64 je vskutku zdařilým počinem, ke kterému není třeba nic víc dodávat.

Marcus

Takto vypadá obrazovka po načtení adresáře diskety MS-DOSu.

FormPrint 1.5

Nyní bych vám chtěl představit drobnou utilitu, která vám usnadní tisk adres, vizkazu a poznámk.

Jde o program jménem FormPrint 1.5 a protože se v tomto případě jedná o Desk Accessory, lze jej spouštět z jakékoliv aplikace, která tuto funkci (tedy aktivování DA z GEOS-menu) umožňuje.

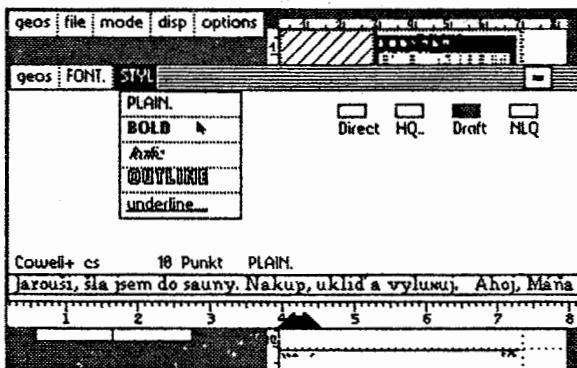
FormPrint je vlastně jistý druh psacího stroje, protože to, co napišete, se ihned objeví na papíře, který vyjede z tiskárny. Mů-

žete si nastavit buď rychlejší režim (tisk začíná až po odeslání vámi napsaného řádku klávesou RETURN) či okamžitý tisk (které písmeno stisknete, to se hned vytiskne). Tento režim je pomalejší, ale ihned vidíte, co jste stisknuli.

Po spuštění programu se objeví obrazovka, kde v horní části najdete lištu s téměř menu: GEOS (zde lze zvolit info o programu), FONT (možnost volby fontu a jeho velikosti) a STYL (normální, tučné, obtahné nebo podržené písmo). Navíc zde volíte druh tisku (HQ, Draft, NLQ), stejně jako v GeoWrite. Tlačítkem DIRECT volíte rychlý, nebo pomalý tisk (při zapnutí nelze používat HQ, tedy fonty). Níže je informace o zvoleném fontu a zcela dole je pravítko s ukazatelem, který vás informuje o momentální pozici kurzoru vzhledem k šířce strany.

Program FormPrint 1.5 naleznete na Splash-disku tohoto čísla časopisu, takže si jej můžete okamžitě vyzkoušet sami.

Marcus

Chcete-li zanechat vizkaz svému kolegovi, použijte FormPrint... :-)

Herní úvodník

Draží pařani, i vy ostatní!

Vzhledem k tomu, že toto číslo Splash! se vzniká v době, kdy je předchozí číslo teprve připraveno do tisku, nemůžeme zařadit námi nezpříjemně očekávané výsledky herní ankety. Shledáte se s nimi v jednom z příštích čísel (pravděpodobně hned v následujícím).

A nyní již k herní části osmého čísla Splash!. Vábec poprvé v historii herní rubriky se v recenzích můžete setkat s hrou, která si plným právem vysloužila razítko SHIT. Jedná se o hru Bombel. O důvodech, které nás vedly k udělení tohoto „prestižního“ titulu, se dočtete v recenzi. Hlavně se nikdo nepokoušíte tu hru hrát! Mohlo by to na vás zanechat následky.

Rovněž poprvé se v herní rubrice setkáte s preview - krátkým představením, shrnutím prvních dojmů z hrací verze nově připravované kosmické střílecky Rigor. Podobná preview se budou ve Splash! objevovat nepravidelně, a to tehdy, když se nám dostane do draje demoverze, ze které se podle nás může vyklubat slušná pařba.

Další novinkou je zrušení údajů IN a OUT, které jste doposud mohli nalézat pod hodnotícími tabulkami. K tomuto rozhodnutí nás dovedl fakt, že IN a OUT byl pouze jakýmsi stručným několikaslovým „výtahem“ z recenzi. Každý čtenář si podle nás klady i zápory hry najde v recenzi a nepotřebuje jakési dodatečné znovuzhodnocení.

Již v minulém čísle jste si mohli všimnout, že nepočetná skupina autorů recenzi her se rozrostla o nového spolupracovníka Jiřího Fialu (Stoovie of Fikas). Tento mladý talentovaný recenzent nás zásobil více než deseti článek, které se nám velice líbily a proto jsme je ihned začali zařazovat. Jeho činnost je výzvou i pro ostatní čtenáře, kteří by se tímto způsobem chtěli realizovat na našich stránkách (i WWW).

Ale i pokud nemáte literární vlohy (čímž netvrzám, že já je mám), můžete se na obsahu herní části podílet alespoň svými náměty. Chceme, aby výběr recenzovaných her nebyl jednostranný, proto vás všechny vyzýváme, abyste nám posílali své tipy na hry, o kterých byste se rádi dozvěděli něco navíc. Tato naše nabídka se vám může hodit například tehdy, pokud si chcete koupit hru, ale váháte, protože nevíte, jestli je natolik kvalitní, aby vás zaujala a pobavila (v tomto souvěti najdete takřka kompletní přehled českých spojek :-). Především vás starší, hrami ošlehané jedince, rovněž vyzýváme k zaslání návrhu na titul KLASIKA.

Tak to je vše, co jsem měl dnes na srdci.

MAC

Rigor - preview

To, že většina software, který se pro 64-ku v poslední době objevuje, je dílem scény, dnes již nikoho nepřekvapuje. Každý si dokáže přestavit haldy dešmík, utility, grafických editorů, kolekcí hudeb a obrázků. Nezřídka sem však spadají také hry, někdy dobré, častěji však brakoidní. Mezi ty lepší můžeme řadit např. MOOD, jehož preview jste mohli najít na Splash!-disku č.6. Nyní se mi do pařáku dostalo jiné preview, tentokrát jde o hru s krátkým názvem Rigor.

Preview „spáchali“ dva členové polské skupiny, která si říká Nipson. Musím říct, že už úvod této hry zaujal moji pozornost. Nebývá zvykem, že již titulky, fešně se objevující a mizící na obrazovce, jsou kresleny v interlace-módu. Nipson se tohoto

pravidla nedrželi a nezdalo jen u titulků. Po několika sekundách se objeví titulní obrázek a výrazně víte, že technickému zpracování celé hry se nebude moc nijít vytknout.

Ale vráťme se k vlastní hře. Po úvodních titulích a obrázku, které jsou doprovázeny uchvacující hudbou, se objeví jakási mapa galaxie a po krátkém tahání z diskety a stisku fire se objeví raketka viděná zezadu a jakýsi tunel, kterým máte za úkol proletět. Proti vám letá nějaké smetí (po rychlém úbytku vaši energie zjistíte, že to jsou nezpátečné, tudíž po nich máte střílet - ale stačí, když se jim vyhnete) a penízky, které naopak sbíráte. Vše je opět v interlace-módu! To ovšem není vše. Po přidělu tunelem, když se dostanete z jednoho místa vyzna-

čeného na mapě na místo jiné, se ocítнетe v kosmické stanici, kde si pomocí terminálu můžete za uškudlené penízky dokoupit další zbraně, žít, případně další život. Jak listujete zbraněmi, všechny se zobrazují v horní polovině obrazovky a ... rotují! Skutečně, jde o 3D renderované objekty, včetně simulačního zdroje světla (stín tedy padá pokaždé na jedno místo).

Bohužel faktum růstává, že i přes geniálně zpracovanou grafiku, pěknou hudbu (v každém tunnelu hraje jiná hudba) a dokonalý coding jde o hru s neo-

riginálním námetem. Také ovládání lodi není nejprvejší.

Kdyby se programátoři nebáli uplatnit všechny technické finty použité v Rigorovi na jiné, zábavnější a hratelnější hře, odvážuju se tvrdit, že by pravděpodobně šlo o trhák. V každém případě, tento počin Nipsonu může být dobrým příkladem toho, jakým směrem by se asi mohl vývoj her pro C64 v dnešní době ubírat.

Marcus

Face Off

Firma: Gamestar, Mindspan

Pokyn Face Off nařizuje v NHL rozhodčí hráčům při vhazování bully. To možná víte. Face Off je ovšem také název počítačové hry s hokejovou tématikou. To možná taky víte. Já se vám nyní pokusím sdělit svůj názor na tuhoto hru.

Ihnad po nahrání hry upoutaly mou pozornost dvě programátorské chybičky - kolize spritů při úvodním obrázku a necitlivé přerušování úvodní hudby po stisknutí fire. Obrázky ani hudba nejsou v hokeji příliš důležité, pojďme tedy dál. Následné úvodní menu mě zaujalo tím, že nemusíte hrát pouze exhibici nebo ligu, ale můžete si nejprve natrénovat jednotlivé herní i nepříliš herní situace - střelbu (s efektním rozmachem hokejký), chytání a pěstní souboje (při kterých se perete nejen vy, ale i diváci v publiku). O exhibičním zápasu příliš mnoho napsat nejde, o jednotl. možnostech tréninku jakbysmet (mimořádně zajímavý gramatický útvar), budeme se tedy věnovat lize.

Ligu hraje celkem dvacet mužstev rozdělených po vzoru NHL do dvou konferencí, z nichž každá se dělí ještě na dvě divize. Pokud se vám daří a po základní části se umístíte na postupových místech, zahrajete si samozřejmě také play-off. Systém všech možných menu dělá z Face Off i jakýsi hokejový minimanažer. Hráče můžete vyměňovat s jinými oddíly. Navíc si u svého

Rok: ???

Délka: 2 strany

týmu můžete změnit jeho název i jména všech hráčů, takže se z vašeho mužstva klidně může stát ženstvo. Ve statistice gólu a asistencí můžete sledovat, jak se vašim miláčkům (milenkám) daří, pokud se vám někdo nezdá, můžete ho přesunout z jedné pětky do druhé, případně ho nahradit jiným hráčem ze střídačky. V případě totální hráčské krize můžete dokonce povolat do hlavního (major) týmu hráče z vašeho záložního (minor) mužstva, kterému se v NHL říká farma, kterýžto pojem by fanouškům hokeje neměl být neznámým. Ale nyní už k samotné (a vcelku průměrné) hře. Její délku a obtížnost si samozřejmě můžete nastavit v menu, stejně jako můžete vypnout/zapnout pravidla, pěstní souboje a kvůdce ještě.

Největším nedostatkem vlastního zápasu a zřejmě i v celé hře je podle mého názoru dosti trhaný scrolling, který vám občas značně znepríjemní situaci. Nepříliš povedené jsou také zvuky, které připomínají spíše říčení větru, než reakce publika. Pokud se dostanete s pukem na hokejce a bez porušení pravidel až k bráně a stisknete fire na vaši páce nebo kdekoli jinde, uvidíte před sebou gólmána, na kterého sice můžete vystřelit do devítí směrů, ale góla dáte kvůli malé rychlosti (velké pomalosti) kontouče málokdy (alespoň ze začátku). V průběhu zápasu můžete na monitoru či obra-

zovce sledovat stav únavy vašich svěřenců, podle situace můžete pomocí SPACE střídat jednotlivé pětky. Při přerušení se můžete ke slovu dostat nejen jako hráč, ale také jako trenér. Můžete totiž měnit taktiku mužstva, poslat do hry čerstvě hráče ze střídačky, střídat brankáře a dělat spoustu dalších činností, které snad povedou k vašemu nesmírnému úspěchu.

Co napsat závěrem? Kdyby byl Face Off rozdělen na dvě hry - manažer a vlastní hokej, asi bych těmito dvěma hrám nevě-

noval přílišný zájem. Ovšem právě spojení těchto dvou částí do jednoho celku činí z této hry vcelku zajímavou nabídku pro hráče her se sportovní tematikou.

MAC

GRAFIKA:	7
ZVUK:	3
ZÁBAVA:	7

6

Bombel

Firma: ??????????

S koulí se vyhýbáte poletujícím plošinám. Tolik praví reklamní slogan na hru jménem Bombel. A to je taky skoro všechno, co se o této hře dá napamatovat.

Pokud bych chtěl úvodní odstavec přeci jen poněkud rozvést, pak můžu uvést, že plošin je celkem osm, jezdí zleva doprava (a zpět) a vy se během časového limitu jako magoři snažíte, aby vás některá z nich nerezáhla. Už po chvíli hrani každý přijde na jistou fintu, jak srážce zabránit, no a pak vám nezbývá, než se pronudit celkem 88-mi obrazovkami až do konce (při troše štěstí bez ztráty života), kde vás ovšem nečeká žádné outro. Takže vlastně marná snaha. Navolit si můžete celkem 4 druhy

Rok: 1995

Délka: 1 strana

obtížnosti, ty se však nelíší v záladnosti pohybu plošin, ale pouze v délce časového limitu.

Grafika Bombela je neuvěřitelná. Každý z osmi levelů má hnusné pozadí, přičemž většina z nich je navíc na jedno brdo.

Hudba je v celé hře jediná, je docela neoprovázená, ale přesto je nejlepším atributem hry.

Bombel si plným právem zaslouží vůbec první udělení označení SHIT. Ruce pryč!!

MAC

GRAFIKA:	2
ZVUK:	3
ZÁBAVA:	1

2

Ikkiuchi

Firma: Digital Excess, CP Verlag

Rekl bych to pravé pro počítačové bojovníky, kdyby to byla pravda. To jsme (My, Stooovie of Fikas) trochu přehnali. Ikkuchi

Rok: 1995

Délka: 131 bloků

je jednou z nejlépe provedených bojovek na komouškově, které jsem měl tu čest za ty dva tři roky poznat. Jestli máte přístup k

Amize a PC, zajisté se vám líbilo druhé nejnájemší karate pod názvem Mortal Kombat I nebo II. Na PCčku je už i trojka. Líbila se vám grafika a animace, že? A v první řadě brutalita. V Ikkiuchi bohužel brutalita chybí. Snad jediná brutální bojovka na C64/128 je Pit Fighter, kterýžto má ale ohavnou grafiku a málo chvatů. Zato si však v Ikkiuchi pochutnáte na grafice, animaci a hudbě. Některé údery jsou vyloženě převzaté z Mortalu. Ještě k té proklaté grafice. Grafika pozadí je jeden z nejlepších obrázků, které jsem na C64 viděl.

Bohužel, ani Ikkiuchi není ideální. Je až nezdravě malá. Dá se naprat do jednoho souboru a používat tak i na datasetu (ale to

je snad výhoda, ne? - pozn. Marcus). Je zde jen jedno pozadí, jedny postavičky a dvojí hudba. Nesmím zapomenout na „intro“ skládající se z credits a překrásného skenovaného obrázku ninži.

Budu tedy dál čekat na tu pravou ořechovou bojovku na Commodore. S jednou takovou už jsme se mohli setkat - jmenuje se Long Life.

Stooovie of Fikas

GRAFIKA:	8
ZVUK:	8
ZÁBAVA:	7

8

Pang!

Firma: Ocean

Je pár minut po půlnoci. Právě jsme s Marcusem po dvouapůlhodinové tuhé pařbě dohráli hru Pang! a na mně je, abych vám tuto pařbu představil poněkud blíže. Tvůrci Pangu ve své hře pověřili jednoho či dva hráče (druhý hráč se může stiskem fire připojit kdykoliv během hry) tím, aby v různých částech světa likvidovali v časovém limitu jakési poskakující koule různých velikostí. Idea hry je tedy dosti ubohá, otázkou však je, zda vůbec u stíleček, rozdíl například od adventur, idea někoho zajímá.

Po dokončení všech levelů v dané části světa se jakýmsi prapodivným hyperveznášedlem (nebo co to je) přesunete na mapě do další části. Některými z celkových paděsáti levelů projdete absolutně bez problémů, někdy však nadlouho zakysnete a budete si muset vymyslet speciální taktiku, abyste level dokončili.

Hráč(i) v roli zahránce Země má k dispozici zbraň, která vystřeluje jakýsi modrý pruh. Když do něj koule narazí, rozdělí se na dvě menší, pokud sestřelíte nejmenší

Rok: ???

Délka: 1 strana

kouli, jmenovaná zmizí úplně. Při střelbě se samozřejmě musíte vyhýbat poskakujícím koulim. Programátoři nezapomněli ani na několik druhů extra zbraní a dalších bonusů, například banánů (osobně proti banánům nic nemám, ale v Rusku, Austrálii nebo dokonce na Antarktidě vám patrně banán na hlavu hned tak nespadne).

Hudba v úvodu hry není nic moc, navíc je necitlivě přerušována. Během vlastní hry se střídá několik hudebních motivů, které však v zápalu boje nemáte čas příliš vnímat. Po úspěšném dokončení každého levelu zazní fanfára.

Na grafickou stránku hry Pang je potřeba dívat se ze dvou stran. Na straně jedné to jsou dobře vykreslené a animované postavičky (v červené a modré barvě) a skutečně pěkná tématická pozadí (hora Fuji v Japonsku, sochy na Velikonočních ostrovech apod.). Na straně druhé je to místy dosti značně nepřehlednost způsobená právě barevnými pozadími. Navíc se jednotlivé postavičky občas překrývají přes sebe, takže nevíte, či vlastně jste (no přece ma-

minčini). Nelibí se mi také výše zmínovaná mapa. K jejímu zobrazení grafici evidentně nepoužili klasické polykonické zobrazení, také Křovákovo konformní kuželové zobrazení zůstalo opomenuto, a tak je mapa rázu poněkud paskvilkovitá.

Hra Pang má ještě další nedostatek, kterým je nahrávání. Každá lokace se z druhu nahrává zvlášť, a to dokonce i tehdy, pokud jste byli zabiti a daný level začínáte znova. No a pokud některý z levelů opakujete třeba dvacetkrát...

Jak si tak pročítám předchozí řádky, vypadá to, že Pang je pěkný shit. Opak je však pravdou. Výše zmínované nedostatky jsou pouze jakousi drobnou kosmetickou vadou na krásce této takřka stoprocentně hratelné

střílečky. Stává se vám u některých her, že pokud se vám nedaří, stále si dokola říkáte „Ted to zkusím naposled a pak se na to vy..ru“, ale přesto hrajete siále znova a znova? To je podle mě u stříleček velmi důležité. No a Pang mezi takové hry patří. Navíc není mnoho zábavnějších her (jiných než sportovních) pro dva hráče, takže nevím, na co ještě čekáte. Své objednávky pište, telefonujte, faxujte ááááá.

MAC

GRAFIKA:	8
ZVUK:	6
ZÁBAVA:	9

8

Muzzy Zoophyte

Firma: Alpha-Flight Design

V poslední době se mi dostaly do rukou dvě podobné „šoupaci“ logické hry. Druhou z nich je Muzzy Zoophyte. Představte si, že jste černá koule, která nemá na práci nic jiného, než vrážet jiné barevné do koule do nejrůznějších otvorů. Nic moc představa, že? No nic, zkuste to překousnout a pojde se se mnou prostřednictvím Muzzy Zoophyte (MZ) na něco podobného mrknout podrobněji.

Jak už jsem předeslal, pomocí černé koule musíte v pouhých dvaceti! nejrůznějších bludištích o velikosti jedné obrazovky (nebo jak to mám nazvat) zasírat zmiňované barevné koule do otvorů příslušné barvy. Nic však není tak jednoduché, jak se na první pohled zdá. Koule můžete pouze tlačit před sebou, navíc vám ve vaší bohulibé činnosti budou bránit nešikovně rozmištěné šedé koule, které se nezasunují nikam a pouze vám překážejí. Reklo by se normální logická hra. Ale ne tak docela. Prvních patnáct levelů jsme s Marcusem zvládl za necelou půlhodinku, takže spíš

Rok: 1991

Délka: 1 strana

než o logické uvažování zde jde o rychlosť. Až posledních pět levelů nám dalo zabrat více, nad 19. a 20. levelem jsme museli přemýšlet dokonce celých deset minut. Každý level musíte zdolat za určitý časový limit. V případě, že je celý level nenávratně v pr.... (něco jako ztracen), nezbývá, než stisknout Run/Stop a přijít tak o jeden ze tří životů. A jsme opět u toho. Nechápu, proč mají tvůrci logických her utkvělou představu, že pokud se nehraje o body a o životy, nestojí hra za nic. Podle mě jde o to level dokončit a nějaké ty bodíky jsou mi putna. V MZ se však hra po třech neúspěšních končí a vy se zapíšete do tabulky s High Scores, která se stejně na disketu neuloží. To prostě nechápu (mám takový nepříjemný pocit, že něco podobného jsem už v jakési hře kritizoval). Abyste v případě neúspěchu nemuseli začínat odznova, můžete pomocí hesel začínat vždy od každého pátého levelu.

No a nyní se vrhněmež na grafiku. Ta by se dala zhodnotit slovem hnus. Stále stejně modré stěny, v každém levelu jiné,

ale neustále hru pozadí, koule se nekutálejí, ale skáčou po čtvercích. Ani hudba za grafikou příliš nezaostává, jediná melodie, která v průběhu zazní, si s grafikou může podat imaginární ruku.

V průběhu hrani MZ jsem se dostal do stavu, kdy jsem chtěl hru dohrát pouze z „profesionální cti“ a shlednout závěrečnou gratulačku. Po dokončení 20. levelu jsem však nepoznal, zda jsem hru skutečně dohrál, nebo zda mi pouze došly životy. Pokud jste měli problémy již ve druhém levelu Sokobanu, MZ je určeno právě vám. S jeho pomocí si (snad) natrénujete základní

finty (s nekonečným časem a životy). Pro zkušené pařany je MZ graficky, hudebně ani logicky nepřitažlivá zábava tak na necestu hodinky. Plus minus. Skutečně nevím, proč by měla hra vytěžit z mé slabosti pro logické hry nějaké vyšší ohodnocení.

MAC

GRAFIKA:	4
ZVUK:	5
ZÁBAVA:	4

4

Locomotion

Firma: Kingsoft

Jste-li milovníci kvalitních logik, tahle hra pro Vás bude úplným diamantem ve sbírce drahokamů. Tento drahokam pro Vás vybrousila firma Kingsoft rok před na pohled poněkud odpudivým smaragdem, jenž pojmenovali The Examination.

Lokomotivky si Vás určitě velmi rychle vtáhnou do sebe (aaahh-kde mám ruku, uuughh-kde mám hlavu). Na screeně vidíte kolejistič, které je velmi spletité a obsahuje i několik stanic, do nichž musíte během pařby s lokomotivkami vjet. Když na některé ze stanic začne blikat světýlko, je to signál, že z ní brzo jedna taková lokomotivka vyjede. Pokud světýlko blikat nezačne, zatuhl Vám počítač. Každá mašinka má na sobě literu, která značí, do jaké stanice jí máte navést. Fajn, ale jak řídit lokomotivu? Ha! To není problém. K tomuto účelu byly vynalezeny výhybky. Takových výhybek je na trati habaděj a na Vás je, abyste právě těmito výhybkami řídili osud té které mašinky. To je mašinérie, co? Někdy se stane, že jedou naráz třeba tři vlaky a každou chvíli do sebe musejí narazit. Tomu lze zabránit tím, že jednoduše najedete šípkou na výhybku a „pressnutím fire“ ji přeho-

Rok: 1992

Délka: 1 strana

díte. Ale tím se zase může prodloužit čas potřebný k dojetí do stanice. Hra je totiž limitována časem. A také počtem srážek (ne, předpověď počasí zde opravdu nebude).

Postupuj do dalších úrovní docílite tím, že TIME nebude OUT a na kolejističi nezbyde ani jedna z mašinek. Po zdolaném levelu byste měli obdržet kód do dalšího. Mimoto hra obsahuje poměrně přehledný editor levelů vlastních, kde si můžete nejen sami navrhnut trať, ale i rychlosť jízdy, počet srážek et ceterá, et ceterá.

Už jsme si zvykli, že na téma každém drahém kamenu, broušeném známou firmou Kingsoft, je nějaký kaz. Bruska jim ujela i tentokrát. Když se na tento drahokam podíváte, asi se Vám moc líbit nebude. Ale přesto je vzácný a je dobré jej vlastnit, pokud takové věci sbíráte.

Stooovie/Fikas

GRAFIKA:	5
ZVUK:	6
ZÁBAVA:	7

7

Castle Master

Firma: Incentive

„Ne, není tady Doom, všechny brutální a jiné akční jsem smazala. Jestli chcete něco hrát, je tady Pinból Fantazýs, Tom a Džery a Kastl Mastr.“

„Kastl Mastr - co to je?“ zeptal se student jménem Pepa zmatené učitelky informaticky.

„Taková hra,“ odpověděla, „zkus to.“

Pepa to zkusil a poznal, že je to taková gamesa, ve které se všelijak chodí a střílí, aneb jak mu prozradil přítel Franta, trojrozměrná vektorová akční RPG (čili Role Playing Game).

„Ty neznáš Kastl Mastra?“, zeptal se udivený Franta.

„Jak bych mohl, když mám doma PMD?“

Druhý den se Pepa stavil k Frantovi, když zjistil, že František má na svém Komouškově CM také.

„Tak hele,“ vysvětloval František, „tohle je vono, kouej, chůzi ovládáš joystickem, úhel pohledu péčkem a elkem a když zmačkneš spejs, můžeš kurzorem jezdit po obrazovce. Pak můžeš áčkem sbírat předměty a fajrem střílet po duchách.“

„Co je tohleto?“, ptal se Pepa, když zahlédl podivný útvar připomínající skokanský můstek.

„To je sejra. Zvyšuje energii. Pozor, bliká ti místnost, někde je tam duch nebo myš.“

Rok: 1990

Délka: 1 strana

Obojí musíš střílet. Jinak končíš. Až seberes všechno, co je k sebrání, tak jsi podle téhle mapy do místonosti Captive a tam to pak nějak skončíš.“

„Kdes vzal tu mapu?“

„No přece u ARDAN klubu!“

Po hodině hry: „No tak není to špatný, ale ta grafika je dost pomalá. Ale chápu to, tohle je přeci Komodor.“

„Hele uklidni se jo? A co si o tom myslíš celkově?“

„Je to dost dobrý. Hrál jsem ale lepší gamesky. Prostě normál, sbírám klíče, odejmákám s nimi dveře... sakra, přes tu díru je dost těžký se dostat. Mám vod těchle dveří klíč? Máme! Hele a proč chceš vůbec vědět, co si o tom myslím?“

„Protože o tom chci napsat recenzi do SPLASHe. Jasný?“

„Jo. Už musím jít, čau.“

„Jo.“

Stooovie/Fikas

GRAFIKA:	6	7
ZVUK:	6	
ZÁBAVA:	7	

Zorro

Firma: Datasoft

Rok: 1985

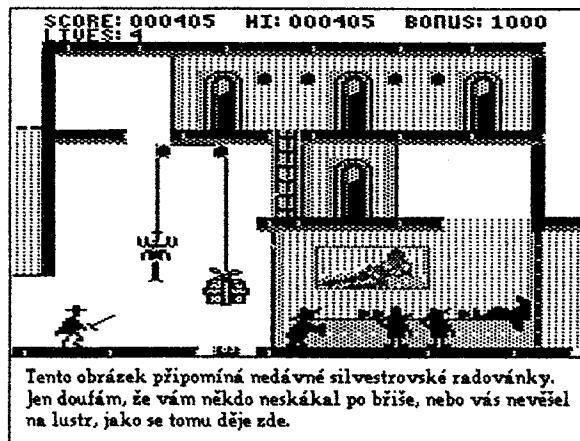
Zorro. Za těmito pěti písmeny se skrývá skvělá arcade - adventure, která se plným právem honosí v pořadí třetím titulem KLASIKA Splashle. Vaším úkolem je zachránit v roli známého mstitele Zorra svou milou, jež byla přímo před vašima očima

Délka: 110 bloků

unesena zákeřnými bandity, kteří neznají slitování.

Klasickým adventurovským způsobem tedy sbíráte předměty a na jiných místech je používáte. Navíc musíte sebrat tři speciální předměty, které vám umožní

vystoupit z podzemí, ve kterém se část adventury odehrává. Protože hra vznikla již v roce 1985, nemůžete očekávat žádný inventář, předmět prostě seberete a chodíte s ním tak dlouho, dokud pro něj nenajdete použití.

Ovládání hry je velice jednoduché, řekl bych dokonce triviální. Vše důležité (tedy šerm, sbírání předmětů, otvírání cel v závěru hry a když ještě) vykonáváte stiskem fire. Obrovským kladem hry je to, že všechny úkoly jsou přísně logické a při troše přemýšlení na ně musíte přijít (takže nebudeste muset například strkat zdechlínou

důležitou funkci SAVE/LOAD). Prostě nazavíte Splash-disk, tam Zorra máte a hurá do hry. No a pokud byste byli skutečně v koncích, tak jsme pro vás s Marcusem připravili návod. S milým pozdravem Terky Pergnerky Cago bágo v tágó se loučí...

MAC

GRAFIKA:	6
ZVUK:	5
ZÁBAVA:	9
	8

Zorro

V úvodu vylez po keři na stavbu, seskoč dolů, seber šáteček, který upustila tvá drahá a vlez do studny. Pomoci kamenům ve vodě a hrazdy v pravé horní části přelez doprava. Slez dolů, vpravo dole seber květináč a vylez zpátky nahoru (použij trampolíny a

hradby). Dojdi ke kouli, která se dá do pohybu a manévrováním na plošinkách ji dostan na vahadlo vpravo. Polož květináč (už jej nebudeš potřebovat).

Vraf se zpátky studnou na povrch. Vylez ze studny a jdi stále doprava, v místnosti s

I když dohrání této hry není složité, připravili jsme pro vás stručný návod, který vám pomůže zdárně Zorra dokončit.

pohovkou seber klíč, pomocí pohovky vyskáj doprava. Ve vedlejší obrazovce vylez nahoru a nahoře přeskocí zpět do předchozí místnosti doleva. Klíč, který neseš, ti automaticky otevře horní dveře a poté se znovu objeví na původním místě. Vezmi láhev, seskoč dolů, jdi vlevo, láhev dej ležícímu opilci. Vylez mu na břicho a stejně jako u pohovky vyskáj nahoru. Pomoci opatrného šermování dotlač vojáka, který vydej z levých dveří, k díře v podlaze a shod ho na lustr. Otevře se ti cesta k pocháru, pro který si slezeš po žebříku.

Stejným způsobem, jakým jsi sebral láhev, seber také cejchovadlo ve tvaru Z. Pak seskoč dolů a jdi vlevo. Vylez na palmu, skoč vlevo, dojdi k výhni a na ni polož cejchovadlo. Skoč několikrát na dmýchadlo, až se cejchovadlo rozžaví a změní barvu. Seber ho, dotkní se býka a seber podkovu.

Zpět pro klíč a postupně seber dva zvonky a zavěs je do prázdných věžiček v místnosti s náhrobkem R.I.P. Pak se ti otevře hrob. Jdi opět pro klíč, seber trumpetku, seskoč dolů, jdi doleva, postav se na levou

půlku rampy a zatrub. Seskočí voják, který tě vymrští kolmo nahoru. Ty se v letu chytí trubky trčící ze zdi a dojdi si pro botu.

Nyní máš shromážděny všechny tři předměty potřebné pro výstup z podsvětí - podkovu, botu a pochár. Vstup tedy do podsvětí (otevřeným hrobem). V podsvětí se říd měšci s penězi (do další obrazovky přejdi v místě, kde je měšec). Měla by to být tato cesta (chodby jsou počítány shora dolů): 2L, vpravo dolů, 3P, 1P, 4P, 3L. Projdi branou s blíkajícími symboly na povrch.

Nyní si dávej neustálé pozor na střelce z oken. Pomoci fire otevři všechn řetázů vězní ti vytvoří živé schody do další místnosti vlevo. Tam projdi systémem cik-cak vlevo dolů. Dojdi ke své milé a vraf ji šáteček. Nechod' však ještě po žebříku nahoru, ale seskoč vlevo dolů. Musíš se vrátit do místnosti s klíčem, sebrat růži a podzemím se ještě jednou (podle výše popsané cesty) dostat až ke své dívce. Nyní následuje sladká odměna.

MAC+Marcus/UNREAL

Záhady aneb Hráči sobě

BUBBLE BOBBLE

I když přijdete o všechny tři životy, které vám hra nabízí, není potřeba lámat joystick přes koleno. Hra ještě zdáleka nekončí. Podržte tak dlouho FIRE až vám na ukazateli počtu životů znova naskočí tři.

CREATURES

S trohou trpělivosti a pažanského štěstí se dá i v této hře aktivovat tzv. Cheat-modus. Po natažení hry musíte počkat asi 4 až 5 minut, než dozví hudba úvodního intru. Pak pohněte joystickem vlevo a vpravo. Jestliže se zbarví sprity, máte nekonečně mnoho životů. (Funguje jen u originální verze hry).

GERRY THE GERM

Co na tuhoto hráče platí? Zadejte POKE 2307,1:SYS 2304 a klávesami „+“ nebo „-“ budete moci přepínat mezi jednotlivými levely sem a tam!

MUZZY ZOOPHYTE (kódy)

Level 5:7441 Level 10: 6557 Level 15: 7222

OUT RUN

I tato hra má v originální verzi možnost aktivovat Cheat-modus. Schválne se vybourejte a při havárii začněte čvachtat joystickem vpravo a vlevo. Jízda bude probíhat nejvyšší rychlostí a bez kolizí se sprity.

PIRATES!

Při začátku hry jste dotazováni na jisté datum. Toto se dá lehce najít tímto způsobem:

- 1) Vložte disketu se hrou PIRATES, stranu č.1.
- 2) Natáhněte soubor (data) DATES.
- 3) Data si přečtěte nebo vytiskněte.

Pokud totiž zadáte správné datum, obdržíte do hry více mužů, (mezi 20 a 175) taktéž děla a zlato. Pokud také máte neustálé problémy s mužstvem, můžete si pomocí dalším malým trikem.

- 1) Natáhněte hlavní program MAIN (je na druhé straně diskety hned na prvním místě adresáře).

- 2) Vylistujte si příkazem LIST řádek číslo 9180 na obrazovku:

9180 Z=2*SQRT(FNPD(PTY+7)/FNPD(PTY+3))

- 3) BASIC - řádek musí být změněn na následující:

9180 POKE PTY+17,8 : RETURN :-----

POZOR!!! Těchto 18 dvojítek musí být v řádku 9180 dodrženo, jinak by se změnila délka programu a ten by už neběhl! Program (upravený) uložte pak na záložní disketu taktéž pod jménem MAIN.

- 4) Smažte nyní na herní disketě originální soubor MAIN a nahradte jej novým, opraveným souborem ze záložní diskety (samozřejmě s tím samým názvem MAIN).

Pokud se nyní ldykoliv stanete kapitánem, bude vaše posádka vždy ve skvělé kondici a dobře naladěná. Doporučuji celou tuto operaci nejprve raději vyzkoušet na záložní kopii hry.

SAINT DRAGON

V této hře můžete aktivovat Cheat-modus následujícím způsobem: v titulním obrázku stiskněte a podržte FIRE. Pak v prvním levelu stiskněte zároveň pětkrát klávesy Q, P.

SIM CITY

Chcete-li si postavit pevnou půdu pod nohama na vodní hladině (ostrov) položte přes vodu elektrické vedení nebo silnici (ROADS). V položce DISASTER MENU pak zvolte funkci FIRE a vedení nebo silnici zapalte. Pak srovnejte všechny hořící prvky (BULLDOZER) a objeví se vám pevná půda na níž je možno stavět.

SUPERSTAR ICE HOCKEY

Jak přijít k mužstvu vašich snů a k nejlepším hráčům? Zvolte si v menu bod RECRUIT PLAYER a svému hráči určenému pro výměnu stanovte body pro ofenzivu a defenzivu na nulu. Pak aktivujte bod PLAYER TRADE a najděte si hráče, kterého budete chtít. Samozřejmě vyberte toho nejlepšího, který je mnohokrát silnější nežli vámi nabízený „čajítek“. Pak dojde k tomu, že vám bude odečteno jen oněch 150 bodů o které by jste tak jako tak automaticky přišli a přes rozdílnou kvalitu hráčů dostanete na 99 percent daleko silnějšího hráče od soupeře.

THUNDERBIRDS

Zde jsou hesla až do čtvrté mise:

Mise 1: bez hesla Mise 2: RECOVERY Mise 3: ALOYSIUS Mise 4: ANDERSON

VENDETTA

Vyzkoušejte aktivovat Cheat-modus společným stiskem kláves P, O, L, M. Počítačový kód pro level 1 zní 01111000. A takto odpálíte v letadle časovanou bombu: kleštěmi z prvního levelu přestříhnete nejdříve červený, pak žlutý a nakonec modrý kabel.

Lucass, MAC, Marcus

Nabídka novinek

Klub uživatelů C64/128 ARDAN

● Hry

525. Laced Tiles - 1S skládání FLI obrázků, hlavolam 9/16 čtvereců - 30 Kč.
525. Car-O-Matic - 1S

● Herní návody

Elvixa II - klubové vydání.

● Podnikatelské programy

1302. Mini Office II - 1ID obsahuje textový editor, databázi, tabulkový procesor a grafický editor obchodní grafiky, český návod - 100 Kč.
1303. Podnikatel v2.1 - 2ID podnikatelská evidence spracována v programu Mini Office II, peněžní deník, skladování, zákazníci atd. - 200 Kč.

● Výukové programy

512. BIO-DOC - 2ID domácí lékař v německém jazyce - 50 Kč.
513. ALI v4.0 - 1ID matematika (výpočet rovníc a kreslení grafů) - 50 Kč.

● Různé utility ke hrám

207. Adventure Construction Kit - 6ID kompletní editor na tvorbu her - 200 Kč.
208. 3D Construction Kit - 1ID editor k tvorbě her, velice známý z různých počítačových platform - 100 Kč.
209. Pirates ToolBox - 1ID herní utility - 50 Kč.
210. Thesaurus her - 1ID český program ke katalogizaci her dle různých kritérií, vhodný i pro kazetu - 50 Kč.
211. Dungeon Master - 1ID znakový a textový editor - 50 Kč.

● Hudební programy

271. Rhythm King - 1ID celodisk. bubeník - 50 Kč.
272. Drum Studio - 1ID celodisk. bubeník - 50 Kč.
273. Addlogic Drums - 1ID další bubeník - 50 Kč.
274. Art Designer - 1ID výroba inter - 50 Kč.
275. Music and Video Kit - 1ID výroba inter k programům - 50 Kč.

● Grafické editory

675. Hires Studio - 1ID grafický editor - 50 Kč.
676. Megablinker v1.0 - 1ID výroba blikajících útváří z textu - 50 Kč.

677. SHI Interface Editor - 1ID žípicový grafický editor s interlace obrázky - 50 Kč.

678. Super-Hires Users Collection - 1ID sada šesti verzí grafického editoru - 50 Kč.

● Programovací jazyky

1203. Workbench - 1ID obdoba operačního systému z Amiga 500 - 50 Kč.
1204. Kernel Collection - 1ID známý programovací jazyk - 50 Kč.

● Databázové programy

909. I-BASE v1.0 - 2ID dobrá databáze v němčině - 100 Kč.

● Obsluha disku, RAM 1764/1750

368. Power Tools - 1ID sada utilit - 50 Kč.
369. Toolstation 4 - 1ID kvalitní utility od V-Lucid - 50 Kč.
370. User Pack 1 - 1ID super utility od Keen Acid - 50 Kč.
371. User Pack 2 - 1ID superpack noterů od Keen Acid - 50 Kč.
372. Sceners Tools 3 - 1ID sada utilit - 50 Kč.
373. Disky 3 - 1ID sada noterů - 50 Kč.

● Pomocné programy pro obsluhu disketové jednotky

806. BIG BLUE READER 64 - 1ID čtení a zápis disket s formátem MS-DOS na disketových jednotkách 1571 a 1581, konverze znakových sad - 100 Kč.
807. 1581 Utilities III - 1ID pro 3.5" disk. jednotku 1581 - 40 Kč.

● Geos

GO42. geoDOS v1.6 - 1ID demo, neumožňuje ukládání - 30 Kč.

GO43. geoDOS v2.0 - 1ID ostrá verze, kopírování mezi CBM a MS-DOS, umí velkou skupinu příkazů týkajících se floppy, přímo konvertuje např. z Geo Write do Ascii, Windows, ANSI, lze vytvářet vlastní konverzní tabulky, komfortní ovládání pomocí myši přes grafické menu, rozexná RAM, všechny CMD jednotky a pozná až 4 drive - 400 Kč.

Výprodej!!! Geos 64 v1.2(3) s originálním německým manuálem - 90 Kč.

● Programy pro C128-mód 128 a CP/M

- 1610. **Mastertext 128** - známý špičkový textový editor - 100 Kč.
- 1611. **Dbase II v2.4 (CP/M)** - velice oblíbená databáze - 100 Kč.
- 1612. **Redabas v3.0 (CP/M)** - další databáze v němčině - 100 Kč.
- 1613. **NSWEEP v1.2, Datastar v1.42, Power v3.07** - utility pro CP/M, práce s disketou - 80 Kč.
- 1614. **Jane 128** - zajímavý oper. systém - 150 Kč.
- 1615. **Superbase 128** - obdoba jako Superbase 64 na C64 - 100 Kč.
- 1616. **Superscript 128** - textový editor - 100 Kč.

● Bazar použitého zboží

Barevný monitor Commodore 1084 - výborný monitor pro 40 a 80 znakový mód, vhodný pro C64 i C128, Amigu, čistý obraz na C64 s využitím signálu chrominance, snížení únavy očí, samozřejmostí je připojení k videu a BTV přes zabudované nízkofrekvenční vstupy - 3500 Kč.

Tiskárna Commodore MPS 1230 - devítijehličková tiskárna, připojení k C64/128 pouze přes seriový port, tisk ze všech programů, ve výbavě je i traktor na perforovaný papír - 3300 Kč.

Joysticky - 150 až 400 Kč.

● Literatura

Turbo Pascal v3.0 - 100-stránkový výtažek z originálu pro C128 - 150 Kč.

Commodore 64 Basic v2.0, Assembler 6510-6502 - popis programování - 100 Kč.

Základy programování (1.díl) - programování v jazyku BASIC (základy) - 100 Kč.

Začínáme s Commodore 64 - příručka pro začátečníky - 100 Kč.

C64 pro začátečníky - 50 Kč.

● Hardware, programy pro PC

HWZ 3/Zdroj pro C64 - výprodej originálních zdrojů - 500 Kč.

HWM 47/Rozšíření RAM 1764/50 na 1 MB - nutno zaslat modul na předělání - 1300/1200 Kč.

HWM 9a/Starter Commander 64 - výborný doplněk k Datatransu, pohodlné kopírování souborů mezi PC a disketovými jednotkami 1541 a 1571 v turbo-módu, umožňuje vytváření diskety (image) pro emulátor C64S, obsluha ve stylu Norton Commanderu, pakování souborů atd. - 150 Kč.

HWM 9b/C64 Tools - doplnky pro emulátor C64, vytváření prázdných disket (image .D64), kopírování programů z a do image, konverze kódů Basic 2 do ASCII text souboru, zobrazování všech sektorů v image, jednoduchý dissasembler - 100 Kč.

HWM 48/ROM 1581 - náhradní 32kB EPROM pro disketovou jednotku 1581 - 500 Kč.

SUPER MOVIEKA!!!

HWM 49/Interface 64 IDE - karta, která umožňuje připojení PC-hardisku k C64/128; jsou zabudovány zálohované hodiny s datem, v dodávce je software pro práci se soubory, ovladač zavádění data a aktuálního času do GEOSu; prozatím chybí podpora GEOSu - předběžná cena - 2000 Kč.

● PC IBM kompatibilní

Newý barevný sharewareový

Casopis pro PC - Freesoft Magazín

Zahajujeme distribuci slovenského barevného dvouměsíčníku, který se jako jediný na území bývalého Československa věnuje problematice shareware (volně šířitelných programů). K 32-stránkovému časopisu je dodávána disketa se zajímavým softwarem pro PC.

Cena jednoho čísla - 60 Kč. Pro předplatitele je cena 50 Kč. Roční předplatné 6 čísel - 300 Kč. V objednávce uvedte typ HD diskety (3.5" nebo 5.25").

Vypalování CD-ROM

Zálohování (vypalování) dat na CD-R disky - stačí zaslat libovolný CD disk a my Vám vyhotovíme přesnou kopii - 360 Kč (včetně diskového média).

Reklama na ARDAN PowerBBS

Na naší BBS lze umístit plně grafickou reklamu (včetně ukázkového software), online podporu Vašich zákazníků nebo přímo elektronickou On-line prodejnu. V případě online-prodejny jste schopni Vašim stálým zákazníkům dodat i klientský software (PowerAccess) zdarma. Nám stačí dodat grafický materiál (barevné fotografie, prospekty), text (libovolný formát, nepříliš dlouhý i ve formě rukopisu), demonstrační software. Grafickou úpravu dodaných podkladů provádíme zdarma. Cena za 1 MB zpřístupněných dat - 150 Kč na 3 měsíce.

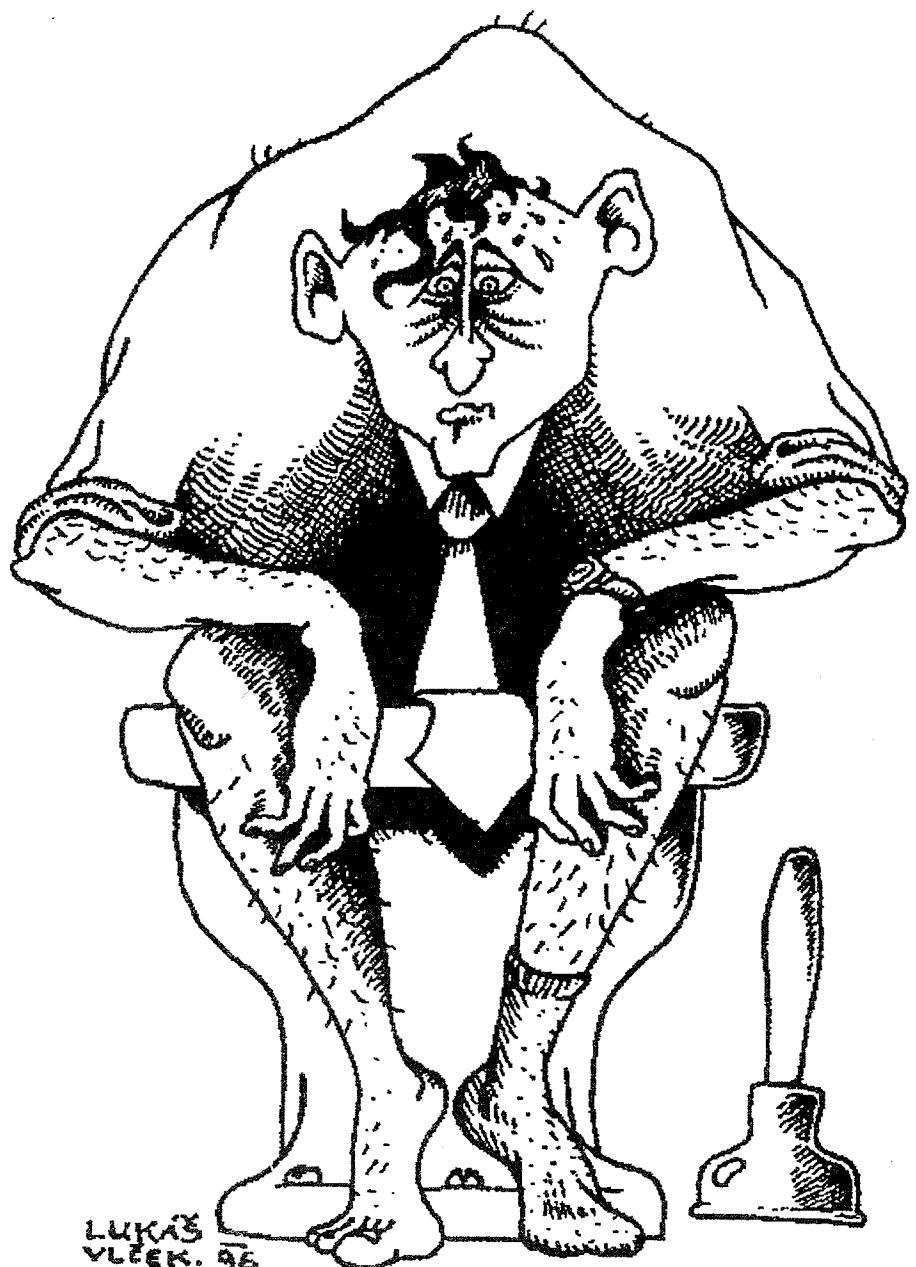
Nezapomeňte spustit na naší servisní disk, též soubor „KATALOG AUDIO CI“ a prohlédnout si nabídku s rukových CD s populární hudbou.

Zboží si můžete objednat na naší adrese:

Klub uživatelů C64/128 ARDAN

Pod Vrchem 2889

276 01 Mělník nebo tel. 0206/626567

LUKAS
VLEEK. 96